

GER DE KONING

VERZOENING

DWALING
EN
DWAALLEER
WEERLEGD

Sta vast! - Deel 4

Verzoening

Dwaling en dwaalleer weerlegd

Een weerlegging van
de dwaling van de 'algemene verzoening'
en de dwaalleer van de 'alverzoening'

Sta Vast #4

Ger de Koning

uitgeverij **Daniël**

Webwinkel: www.uitgeverijdaniel.nl

Bestellingen: info@uitgeverijdaniel.nl

ISBN: 978-90-79718-23-8 (Paperback)

© 2021 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL

© 2015 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL

Omslagontwerp: Jan Paul Spoor

Lay-out: Jan Noordhoek

Niets uit deze uitgave mag – anders dan voor eigen gebruik – worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Daniël of de auteur.

Voor gebruik van teksten uit de TELOS-vertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan het Nieuwe Testament in de TELOS-vertaling.

Alle rechten voorbehouden, Grace Publishing House – Veenendaal.

Voor gebruik van teksten uit de HSV is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010.

Alle rechten voorbehouden, © Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen.

Inhoud

Tekstgebruik	5
Afkorting bijbelboeken	5
Vertalingen	5
Haakjes	6
Verantwoording	8
De dwaling van de ‘algemene verzoening’ weerlegd	10
Uitgangspunten	10
Spreken zoals de Schrift spreekt	10
Geoordeeld naar de werken, niet vanwege ongelooft	11
Zonden worden niet twee keer geoordeeld	12
Sterven in uw zonden	12
De toorn van God blijft op de zondaar	13
Oppervlakkig zondebesef	13
Een verzoening voor de hele wereld	14
‘Algemene verzoening’ opstap naar ‘alverzoening’	15
Onze zonden	15
Aanbod en plaatsvervangings	16
Verzoening van de wereld	18
Zonde en zonden	21
Twee aspecten van verzoening	21
Verzoening van alle dingen	22
Verzoening van de gelovige	24
Gekocht	25
De dwaalleer van de ‘alverzoening’ weerlegd	27
Verantwoording	27
De verzoening van de wereld	29
Allen in Christus levend gemaakt	29
Prediken tot de geesten in gevangenschap	30
Sodom en Gomorra	31

God handhaaft Zijn toorn niet voor eeuwig	33
Eeuwig is zonder eind	34
Het werk van Christus en rechtvaardiging	35
Uitverkiezing	37
Het verschil is enorm	38
Geheimenis	39
Goed lezen wat er staat	40
Tucht in de gemeente	43
Wat moet de gemeente doen?	43
Tucht in geval van 'alverzoening'	43
Tucht in geval van 'algemene verzoening'	47
Bijlage I – 'Eeuwig' in het Nieuwe Testament	50
Bijlage II – Nog een keer het woord 'eeuwig'	55
Bijlage III – Is de eeuwige straf echt eeuwig?	57
Gerard Kramer	57
Wie leren standaard dat de straf niet eeuwig is?	57
Wat betekenen 'aioon' en 'aioonios' in het algemeen?	58
En in het Nieuwe Testament?	58
Aioon: beperkte of generaliserende betekenis	58
Aioon: eeuwigheid	59
Aioonios = eeuwig	59
De eeuwige straf	60
Sta vast!-serie	62
Andere publicaties	63
Om te groeien in je geloof	63

Tekstgebruik

Afkorting bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn	Genesis
Ex	Exodus
Lv	Leviticus
Nm	Numeri
Dt	Deuteronomium

Historische boeken

Jz	Jozua
Ri	Richteren
Ru	Ruth
1Sm	1 Samuel
2Sm	2 Samuel
1Kn	1 Koningen
2Kn	2 Koningen
1Kr	1 Kronieken
2Kr	2 Kronieken
Ea	Ezra
Ne	Nehemia
Es	Esther

Poëtische boeken

Jb	Job
Ps	Psalmen
Sp	Spreuken
Pr	Prediker
Hl	Hooglied

Profetische boeken

Js	Jesaja
Jr	Jeremia
Kl	Klaagliederen
Ez	Ezechiël
Dn	Daniël
Hs	Hosea
Jl	Joël
Am	Amos
Ob	Obadja
Jn	Jona
Mi	Micha
Na	Nahum
Hk	Habakuk
Zf	Zefanja
Hg	Haggai
Zc	Zacharia
Ml	Maleachi

Nieuwe Testament

Mt	Mattheüs
Mk	Markus
Lk	Lukas
Jh	Johannes
Hd	Handelingen
Rm	Romeinen
1Ko	1 Korinthiërs
2Ko	2 Korinthiërs
Gl	Galaten
Ef	Efeziërs
Fp	Filippenzen
Ko	Kolossenzen
1Th	1 Thessalonicenzen
2Th	2 Thessalonicenzen
1Tm	1 Timotheüs
2Tm	2 Timotheüs
Tt	Titus
Fm	Filémon
Hb	Hebreeën
Jk	Jakobus
1Pt	1 Petrus
2Pt	2 Petrus
1Jh	1 Johannes
2Jh	2 Johannes
3Jh	3 Johannes
Jd	Judas
Op	Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV).

De tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de Herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; ze geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes []

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling *cursief* staan. Omdat in dit boek de hele bijbeltekst cursief wordt weergegeven, wordt van deze haakjes gebruikgemaakt om woorden te markeren die cursief in de gedrukte uitgave staan. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het Nieuwe Testament, die uit de TELOS-vertaling worden genomen, worden drie soorten haakjes gebruikt. Over het gebruik hiervan wordt in het 'Voorwoord' van de TELOS-vertaling het volgende gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes []

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.'

Verantwoording

De weerlegging van de leer van de 'algemene verzoening' gebeurt naar aanleiding van een bijbelstudie van jonge mensen. Een van hen bracht daar deze leer naar voren. Hij beloofde een stuk op te sturen dat, volgens hem, de bijbelse waarheid van deze leer aantoonde. Ik heb dit stuk gelezen. Het is duidelijk dat daarin niet de bijbelse leer over de verzoening wordt gebracht. In onderstaande brief laat ik hem weten wat Gods Woord over de verzoening zegt. Ik heb de brief zodanig aangepast, dat hij gelezen kan worden door iedereen die op de een of andere manier met dit onderwerp te maken heeft of krijgt. Voor de leesbaarheid heb ik tussenkopjes aangebracht.

In aansluiting op de weerlegging van de dwaling van de 'algemene verzoening' ga ik in op de dwaalleer van de 'alverzoening'. Ook dat doe ik naar aanleiding van een uitvoerige gedachtewisseling, zowel per telefoon als per e-mail, met een aanhanger van deze leer.

Het zal de lezer zijn opgevallen dat ik over de 'algemene verzoening' spreek als een 'dwaling', terwijl ik aan de 'alverzoening' de uitdrukking 'dwaalleer' verbind. Dat is om aan te geven dat er verschil tussen beide leringen is. De alverzoening is een veel ernstiger afwijking van de Schrift dan de algemene verzoening.

Hoewel de leer van de 'alverzoening' veel kwalijker is dan de leer van de 'algemene verzoening', blijkt er toch ook een bepaalde overeenkomst te bestaan. Als we beide leringen in het licht van Gods Woord beoordelen, zullen we zien dat beide leringen in enkele gevallen een beroep doen op dezelfde bijbelteksten. Beide leringen leggen deze zelfde teksten op dezelfde verkeerde wijze uit om hun lering te 'bewijzen'.

De talen waarin de Bijbel oorspronkelijk is geschreven, zijn Hebreeuws (OT) en Grieks (NT). Bij de uitleg van bepaalde woorden is het nuttig te kijken welk woord er in die talen (de grondtekst)

staat en wat de betekenis van dat woord is. Ik ken geen Hebreeuws en geen Grieks. In voorkomende gevallen heb ik daarom een beroep gedaan op enkelen die deze taal wel machtig zijn. Voor het Hebreeuws is dat Dr. Roger Liebi. Hij studeerde muziek, talen van de bijbelse wereld – Grieks, klassiek en modern Hebreeuws, Aramees en Akkadisch – en theologie. Voor het Grieks betreft dat Dr. Gerard Kramer, gepromoveerd classicus en docent geschiedenis en klassieke talen.

Ger de Koning

Middelburg, augustus 2011 – herdruk oktober 2021

De dwaling van de ‘algemene verzoening’ weerlegd

Uitgangspunten

Beste ...,

Ik heb het stuk over de ‘algemene verzoening’ dat je rondgestuurd hebt, doorgelezen. Ik constateer dat daarin enkele dingen over het hoofd worden gezien. Zo wordt er geen rekening gehouden met het verschil tussen *aanbod* en *plaatsvervangng*. Evenmin is er aandacht voor de verschillende betekenissen die het woord ‘voor’ in *Mattheüs 20:28* en *1 Timotheüs 2:6* kan hebben. Ook de vertaling van *1 Johannes 2:2* in de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap, die in het stuk wordt geciteerd, is niet juist. Deze dingen bij elkaar genomen, kan ik me voorstellen dat je tot een aanvaarding en verdediging van de ‘algemene verzoening’ komt.

Spreken zoals de Schrift spreekt

Maar deze leer is niet in overeenstemming met de Schrift. Ze is zelfs een ernstige dwaling aangaande het werk van Christus. Ik neem aan dat je je dat niet bewust bent, maar dat neemt het feit niet weg. Om je de ernst van de dwaling te laten inzien, wil ik je (en ook de anderen) graag uitleggen wat de Schrift leert.

Het is belangrijk ons aan de uitspraken van de Schrift te houden. Het hoeft niet verkeerd te zijn bepaalde waarheden of gedachten met bepaalde termen wat nader te duiden. Als die benamingen er echter toe leiden dat de Schrift met betrekking tot die waarheid geweld wordt aangedaan, moeten we snel terug naar het taalgebruik van de Schrift. Dat geldt zeker voor de verzoening.

In dit geval moeten we vaststellen dat als de Schrift over verzoening spreekt, dit nergens gebeurt met gebruikmaking van bijvoeglijke

naamwoorden. De Schrift spreekt nergens over 'beperkte verzoening' en ook nergens over 'algemene verzoening'. Door zich af te zetten tegen de, inderdaad, verkeerde leer van de 'beperkte' verzoening, schiet de schrijver van het stuk door en vervalt in een andere dwaling, die van de 'algemene' verzoening.

Wat de Schrift doet, is spreken over de verzoening. Als je de Schrift onderzoekt – en dat wil ik graag in deze reactie doen – om de betekenis van de verzoening te leren kennen, ontdek je dat er aan de verzoening twee aspecten verbonden zijn. Die twee aspecten zijn de verzoening van de zonden en de verzoening van de wereld. Ik zal dat aantonen.

Geoordeeld naar de werken, niet vanwege ongelooft

Om te beginnen staat nergens in de Schrift dat Christus *de zonden* van alle mensen heeft gedragen. Integendeel. Allen die niet geloven, zullen zelf het oordeel over hun zonden dragen. Dat staat duidelijk in het boek *Openbaring*. We lezen (de onderstreping is van mij, het gaat om die woorden):

En ik zag de doden, de groten en de kleinen, voor de troon staan; en er werden boeken geopend. En een ander boek werd geopend, namelijk dat van het leven. En de doden werden geoordeeld volgens wat in de boeken geschreven, naar hun werken. En de zee gaf de doden die in haar waren, en de dood en de hades gaven de doden die in hen waren, en zij werden geoordeeld, ieder naar zijn werken. (Op 20:12-13)

Hier lees je in woorden die niet voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn dat de mens verloren gaat om zijn *zonden*, zijn *zondige daden* en niet alleen omdat hij niet gelooft, of de aangeboden behoudenis niet aanneemt, of hoe je het afslaan van de oproep tot bekering ook maar noemt. Als je deze eenvoudige woorden uit *Openbaring 20* gelooft, kun je niet volhouden dat de Heer Jezus het oordeel over de zonden van alle mensen heeft gedragen.

Zonden worden niet twee keer geoordeeld

Als het waar zou zijn dat de Heer Jezus de zonden van alle mensen heeft gedragen en Hij daarvoor geoordeeld is, zal God die zonden niet nog een keer aan iemand toerekenen. God oordeelt zonden slechts één keer: óf Christus heeft het oordeel erover gedragen, óf de mens draagt zelf het oordeel erover. God is namelijk rechtvaardig. Je zult dat niet zo bedoelen, maar in werkelijkheid verklaar je God tot een onrechtvaardig God en beschuldigt Hem van onrechtvaardig handelen. Je stelt namelijk enerzijds dat Hij Christus heeft geoordeeld voor de zonden van alle mensen, terwijl je anderzijds stelt dat iemand toch nog vanwege zijn zonden verloren gaat als hij het aanbod van genade afwijst en dat hij als gevolg daarvan toch zelf nog voor zijn zonden het oordeel moet ondergaan.

Het is ook volledig in strijd met de betekenis van de verzoening. Als de zonden verzoend zijn, komt God er niet meer op terug. Hij denkt er niet meer aan, Hij ziet ze niet meer, want door het bloed van Jezus Christus zijn de zonden weggewassen en is de zondaar vrij verklaard van schuld en straf. Als je echter zegt dat iemand, nadat zijn zonden verzoend zijn, toch nog om zijn zonden wordt geoordeeld als hij niet gelooft, laat je God terugkomen op Zijn Woord. God zegt, volgens jou, dat de zonden verzoend zijn, maar dat blijkt toch niet zo te zijn als iemand het aanbod van genade afwijst. Dat is Woordbreuk! Ook onder mensen is woordbreuk verwerpelijk. Zie je wat een oneer God met de dwaling van de 'algemene verzoening' wordt aangedaan?

Sterven in uw zonden

Mij is nog een vers opgevallen dat onderstreept dat een mens om zijn zonden verloren gaat en dat die zonden worden geoordeeld in de persoon die ze heeft begaan:

Ik heb u dan gezegd, dat u in uw zonden zult sterven; want als u niet gelooft dat Ik het ben, zult u in uw zonden sterven. (Jh 8:24)

Als de zonden van alle mensen verzoend zijn omdat Christus daarvoor het oordeel zou hebben ondergaan, kan geen mens meer in zijn zonden sterven. Als je dit vers leest zoals het er staat, is het werkelijk onmogelijk hier te spreken over zonden die al verzoend zouden zijn. De zonden liggen als schuld, dus onverzoend, op ieder mens die niet gelooft in Christus als de Zoon van God!

De toorn van God blijft op de zondaar

Een vers dat aantoonde dat er van de verzoening van de wereld, in de zin van alle mensen, geen sprake kan zijn, is het volgende:

Toorn van God wordt van de hemel geopenbaard over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van mensen. (Rm 1:18)

Is er in dit vers iets wat erop wijst dat de wereld al verzoend is? Er is hier geen sprake van verzoening, maar van *toorn* en dat in het heden, in de tegenwoordige tijd. Daarom staat er ook met betrekking tot de enkeling:

Wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem. (Jh 3:36)

Hier staat dat de toorn op hem "blijft"! Die toorn was er dus al en wel vanwege de boze werken (Jh 3:19). Dat deze toorn "blijft", bewijst dat er van een verzoening van onbekeerde mensen geen sprake kan zijn. Deze mensen zijn verloren en gaan verloren en dat voor eeuwig, vanwege hun onverzoende, boze werken, als ze Christus niet aanvaardden. Alleen mensen die Christus aanvaardden, worden verzoend.

En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld is gekomen, en de mensen hebben de duisternis meer liefgehad dan het licht, want hun werken waren boos. (Jh 3:19)

Oppervlakkig zondebesef

Om bevrijd te worden van het rechtvaardig oordeel van God over de zonden is het van groot belang dat zonden worden beleden:

Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. (1Jh 1:9).

De 'algemene verzoening' werkt een zeer oppervlakkig zondebesef in de hand. Christus heeft immers je zonden al gedragen? Je hoeft het alleen maar aan te nemen, je hoeft het alleen maar te geloven. De noodzaak van belijdenis en berouw verdwijnen heel gemakkelijk naar de achtergrond.

Een verzoening voor de hele wereld

Laten we nu eens kijken naar het tweede aspect, de verzoening van de wereld. We beginnen met de vertaling van *1 Johannes 2:2*. Zowel de aanhangers van de 'algemene verzoening' als die van de 'alverzoening' menen daarin een krachtig argument voor hun dwaling resp. dwaalleer te hebben. Ook in het stuk dat je stuurde, is het een pijler van formaat waarop de 'algemene verzoening' steunt. Naar deze tekst wordt regelmatig verwezen. Hij wordt zelfs onder 'Conclusie', samen met de tekst uit *1 Timotheüs 2:6*, als de ontegensprekelijke tekst ter verdediging van deze dwaling aangevoerd. Als je deze 'pijler' wegneemt, houd je niet veel over, om niet te zeggen niets.

Laten we enkele Nederlandse vertalingen naast elkaar zetten. Het NBG vertaalt:

En Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld.

Dit is de tekst die wordt aangehaald in het stuk dat je opstuurde. In de HSV luidt dit vers:

En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor [de zonden] van de hele wereld.

Zo vertaalt ook de SV dit vers. Als je de vertaling van het NBG enerzijds en die van de SV en de HSV anderzijds met elkaar vergelijkt, zie je een belangrijk verschil. In de SV en de HSV zie je dat de woorden 'de zonden' cursief gedrukt staan. (Door mij worden ze hier

tussen vierkante haken [] geplaatst, omdat ik de hele tekst cursief weergeef.) Dit cursief plaatsen in de SV en in de HSV wil zeggen dat deze woorden niet in de grondtekst staan. Die woorden zijn een invoeging van de vertalers die zij nodig hebben geacht omdat volgens hen anders de tekst niet goed begrepen zou worden.

'Algemene verzoening' opstap naar 'alverzoening'

Even tussendoor een opmerking over het verband tussen de 'algemene verzoening' en de 'alverzoening'. In zijn uiteindelijke consequentie betekent de stelling dat Christus de zonden van de hele wereld heeft verzoend dat je bij de 'alverzoening' uitkomt, met zelfs de redding van de duivel en zijn engelen. Zover gaat de 'algemene verzoening' weliswaar niet, maar de 'algemene verzoening' zet de deur toch wel wijd open voor de 'alverzoening'. Het is nog even doorrekenen en je vervalt tot 'alverzoening'. En als jij dat misschien niet doet, dan bestaat toch de kans dat je iemand die jouw lering over de 'algemene verzoening' wel aanspreekt, wel op die weg brengt.

Door omstandigheden heb ik een tijdje geleden eerst een lang telefoongesprek en daarna een uitvoerige correspondentie gevoerd met een aanhanger van de 'alverzoening'. Nu ik me verdiep in de 'algemene verzoening', vallen de overeenkomsten me sterk op. Meerdere teksten die door jou worden aangevoerd om de 'algemene verzoening' te 'bewijzen', worden door de aanhanger van de 'alverzoening' gebruikt om de leer van 'alverzoening' te 'bewijzen'. Het gaat dan om die teksten die moeten 'bewijzen' dat Christus de zonden van alle mensen heeft gedragen. Dat is zeer verontrustend en maakt mijn zorg om de dwaling van de 'algemene verzoening' nog groter.

Onze zonden

Nu terug naar 1 Johannes 2:2. De vertaling moet luiden zoals die staat in de TELOS-vertaling:

En Hij is [het] zoenoffer voor onze zonden; en niet voor onze [zonden] alleen, maar voor de hele wereld. (1Jh 2:2)

Johannes zegt dus beslist niet dat Christus de zonden van de hele wereld heeft verzoend. Daarmee is de enige zogenaamde bewijstekst vervallen die over het verzoenen van *de zonden van* alle mensen zou gaan. Er staat nergens in de Bijbel dat de Heer Jezus voor *de zonden van* alle mensen is gestorven. Dat is een belangrijk gegeven om te bedenken en vast te houden.

Wat zegt Johannes dan wel in dit vers? In de eerste plaats dat Hij, Christus, "*een verzoening voor onze [zonden]*" is. Wie zijn die "*onze*"? Dat zijn de kinderen van God aan wie hij deze brief schrijft en bij wie hij zichzelf insluit. In bijna alle teksten in het Nieuwe Testament die over verzoening gaan, komt het woord 'u' of 'ons' of 'wij' voor. Dat betekent dat het verband waarin over verzoening wordt gesproken steeds te maken heeft met bekeerde en tot geloof gekomen mensen. Er zijn enkele Schriftplaatsen waar dat niet gebeurt (zie Rm 11:15; 2Ko 5:19; Ko 1:19; 1Jh 2:2b). Op enkele hiervan kom ik verderop terug.

Aanbod en plaatsvervang

In het tweede deel van 1 Johannes 2:2 gaat het erover dat Hij het zoenoffer is "*voor de hele wereld*". Hier staat dus niet, nog een keer gezegd en lees het nog een keer goed, voor *de zonden van* de hele wereld. In dit deel van het vers komt, wat ik aan het begin noemde, het belangrijke verschil tussen *aanbod* en *plaatsvervang* aan de orde. Dit verschil komt in de Schrift duidelijk naar voren als je kijkt naar het andere punt dat ik noemde: de betekenis van het woord 'voor'. Twee teksten bewijzen dat. Ik onderstreep weer de uitdrukkingen die van belang zijn:

Zoals de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven tot een losprijs voor velen.
(Mt 20:28)

Christus Jezus, Die Zichzelf gegeven heeft tot een losprijs voor allen.
(1Tm 2:6)

Ook zonder dat ik het onderstreept zou hebben, zou het de oplettende lezer opgevallen zijn dat er in *Mattheüs 20* sprake is van “voor velen” en in *1 Timotheüs 2* van “voor allen”. Dat moet al te denken geven. In het stuk dat je hebt gestuurd, wordt over dit verschil wel een beetje nonchalant gedaan; er wordt nogal gemakkelijk mee afgerekend. Er wordt nauwelijks op ingegaan. Toch staat het zo in de Schrift. Er worden niet voor niets twee verschillende woorden gebruikt. Je moet in dergelijke gevallen uitgaan van twee verschillende of in elk geval onderscheiden betekenissen. Als in een bepaald geval “velen” en “allen” hetzelfde betekenen, zal dat uit het verband moeten worden aangetoond. Nader onderzoek van de geciteerde teksten toont duidelijk aan dat in die teksten “velen” en “allen” bepaald niet hetzelfde betekenen.

De kracht van het verschil tussen het “voor velen” en “voor allen” zit hem in het woord “voor”. Je kunt dat in het Nederlands niet zien, maar in de grondtekst, dat is in het Grieks, worden twee verschillende woorden gebruikt. Ik ken geen Grieks, maar ik heb het nagekeken in een Grieks-Engelse vertaling. In *Mattheüs 20:28* staat in het Grieks het woord *anti*, dat betekent ‘in de plaats van’. In *1 Timotheüs 2:6* staat in het Grieks het woord *huper*, dat betekent ‘zich uitstrekkend tot’. De voetnoot in de Telosvertaling bij het woord “voor” in *Mattheüs 20:28* geeft dit helder aan. Daar staat het volgende:

D.i. ‘in de plaats van’; het door ‘voor’ vertaalde Gr. Woord in bijv. *1 Timotheüs 2:6* betekent: ‘zich uitstrekkend tot’, in de zin van een aanbod. [Einde citaat]

Voor de zekerheid heb ik Dr. Gerard Kramer er nog eens naar gevraagd. Hij heeft meegewerkt aan de Telosvertaling. Hij antwoordde:

... ‘huper’ in *1Tm2:6* [kan] naast de in de noot gegeven betekenissen ‘zich uitstrekkend tot’, in de zin van een aanbod, hier zeker de betekenis hebben van ‘ten behoeve van’. Maar dat gaat veel minder ver dan ‘in plaats van’.

Natuurlijk was de reikwijdte van het offer van de Heer groot genoeg dat Hij in principe alle zonden van iedereen ('allen') had kunnen verzoenen, als allen hun zonden ook beleden hadden. Maar het plaatsvervangend lijden heeft slechts daadwerkelijk plaatsgevonden voor - in de zin van in plaats van - de mensen die hun zonden beleden hebben. En dat zijn helaas niet allen, maar velen. Deze velen zullen daarom, zoals je terecht zegt, gelukkig niet in hun zonden sterven. [Einde citaat]

In het stuk dat je stuurde, wordt dit onderscheid genegeerd. Ik citeer even een zin, waaruit dat blijkt:

Het evangelie wordt aan iedereen aangeboden. Dat aanbod zou niet eerlijk zijn als er niet voor alle mensen was *betaald*. (Einde citaat; curs. van mij, GdK)

De eerste zin is juist. De tweede zin is een dwaling als gevolg van menselijk redeneren. Kijk nog eens naar de beide citaten uit het Woord van God (*Mt 20:28* en *1Tm 2:4*). Die citaten maken voor iedere lezer duidelijk dat er verschil is tussen plaatsvervangend aanbod en dat zij dus niet hetzelfde zijn. Dit heeft niet te maken met een bepaalde denkrichting of traditie maar met eenvoudig lezen wat er staat. Ik verwijs nog een keer naar wat ik eerder heb geschreven: óf de Heer Jezus heeft betaald voor elke zonde van ieder die gelooft, óf de ongelovige moet voor *elk van zijn eigen zonden* betalen en boeten. Dat is in overeenstemming met Gods rechtvaardig handelen en met de Schrift.

Verzoening van de wereld

Een andere belangrijke tekst in verbinding met het aanbod van de verzoening is *2 Korinthiërs 5:19*. Deze tekst wordt ook in het stuk genoemd. In samenhang daarmee ga ik ook nog in op enkele andere teksten die in het stuk worden genoemd. De bijbeltekst wordt goed weergegeven, maar in de verklaring direct eronder blijkt dat de tekst

verkeerd wordt uitgelegd. In *vers 18* staat dat *“God ons met Zichzelf heeft verzoend door Christus”*. Het woord *“ons”* dat hier staat, betreft echt alleen de gelovigen, zij die in Christus een nieuwe schepping zijn, zoals in het vers ervoor staat. In *vers 19* volgt dan *“dat God in Christus de wereld met zichzelf verzoenend was”*. In het stuk volgt dan de uitleg:

Hier staat dat God in Christus de wereld met zichzelf heeft verzoend. [Einde citaat]

Je hoeft niet veel verstand van de Nederlandse taal te hebben om te zien dat, als je de bijbeltekst met de uitleg (kun je dit wel uitleg noemen?) vergelijkt, er toch verschil is. De betekenis van de tekst is namelijk als volgt.

Toen Christus in de wereld was, was dat het bewijs dat God de wereld met Zichzelf wilde verzoenen. Door Zijn Zoon te zenden verklaarde God Zijn wens tot verzoening van de wereld met Zichzelf. De verzoening zelf zou alleen kunnen plaatsvinden door het werk van de Heer Jezus op het kruis. Hij kwam ter verzoening en niet om de mensen hun overtredingen toe te rekenen en met de wereld af te rekenen. De Heer Jezus zei het immers:

God heeft Zijn Zoon niet in de wereld gezonden opdat Hij de wereld zou oordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden.
(Jh 3:17).

Maar wat is er gebeurd. De wereld heeft Hem niet gekend en Hem verworpen. Daarom is de verzoening van de wereld nog toekomstig.

Wat voor de verzoening van de wereld nodig is, heeft de Heer Jezus als het Lam van God al volbracht in Zijn werk op het kruis van Golgotha (Jh 1:29). Als daar staat: *“Zie het Lam van God Dat de zonde van de wereld wegneemt”* wil dat zeggen: *‘Zie het Lam van God Dat het zal doen.’* Waarom is het nodig dat de zonde van de wereld wordt weggenomen? Omdat *“de hele wereld in het boze ligt”* (1Jh 5:19), ze is erin ondergedompeld. Dat is vanwege de zonde die er ingang heeft

gevonden. De zonde heeft de hele schepping aangetast en in al haar aspecten bedorven.

Door de aanwezigheid van de zonde, waarvan het duidelijkste en grootste bewijs de verwerping van en de moord op de Zoon van God is, is de wereld een gebied geworden dat moet worden gereinigd en verzoend. De wereld is sinds de zondeval het instrument in de handen van de satan waarmee hij God op talloze manieren oneer aandoet. Zoals gezegd, is het duidelijkste en grootste bewijs daarvan geleverd toen de wereld de Zoon van God verwierp en vermoordde. Tegelijk heeft God die grootste van alle misdaden gebruikt om de basis te leggen voor de uitvoering van Zijn plan. Op grond van het werk van de Heer Jezus zal het heelal gezuiverd worden van alles wat aan de zonde herinnert.

Een voorbeeld dat iemand eens gebruikte op een conferentie waar ik was, kan dat illustreren. We waren in een kerk met zo'n driehonderd personen bijeen. Stel je voor, zei de spreker, dat iemand de kerk zou binnenkomen en met een machinegeweer een bloedbad zou aanrichten. Denkt u dat als enkele overlevenden morgen hier zouden komen, zij deze kerk niet met heel andere ogen zouden bezien? Zou er geen huiver zijn? Zelfs al zouden alle lichamen weggedragen zijn en alle bloedsporen uitgewist zijn, dan nog is het voor hen een terrein geworden dat je alleen met huiver kunt betreden.

Zo is het nu nog met de wereld en de schepping. De vloek ligt er nog over. Maar het werk dat nodig is om de vloek en ook de huiver over wat er is gebeurd en nog dagelijks gebeurt weg te nemen, is volbracht. Alle dingen worden verzoend met God, dat wil zeggen volledig met Hem in overeenstemming gebracht. Alles zal gezuiverd worden van de zonde en de aantasting door de zonde. Alles wat met de zonde te maken heeft, zal dan in de hel zijn. Er is zelfs geen gedachtenis meer aan wat vroeger is gebeurd (vgl. Jes. 65:17). Dan zal alles zijn zoals God het heeft gewenst

*Want zie, Ik schep een nieuwe hemel
en een nieuwe aarde.*

*Aan de vorige dingen zal niet meer gedacht worden,
ze zullen niet meer opkomen in het hart. (Jes 65:17)*

en in Zijn raad heeft vastgelegd. In alles zal Hij gezien en verheerlijkt worden. Dit is de situatie waarvan geschreven staat dat God *"alles in allen zal zijn"* (1Ko 15:28). In dit geweldige resultaat zie je de kracht van de verzoening, straks voor de schepping. En die kracht is nu voor de gelovige een feit, vanwege de verzoening die al zijn deel is.

Zonde en zonden

Het is bij *Johannes 1:29* net als in *1 Johannes 2:2* belangrijk om goed te lezen wat er staat. Er staat: de zonde en niet: de zonden. Het verschil betreft hier niet het verschil tussen enkelvoud en meervoud, maar tussen de zonde als boze macht die in de wereld is gekomen, en de zonden als daden die uit die boze macht, dat is de boze natuur in ons, voortkomen. Dit belangrijke onderscheid tussen zonde en zonden vind je in de *brief aan de Romeinen*. Het voert te ver om daar uitvoerig op in te gaan. Ik raad je aan die brief eens aandachtig en biddend te lezen en te bestuderen.

Twee aspecten van verzoening

In elk geval zijn met dit verschil tussen zonde en zonden ook de twee aspecten van de verzoening verbonden: de verzoening van de wereld (die verzoening is nog toekomstig) en de verzoening van de gelovigen (en die is nu al een feit). Dit vind je in het eerste hoofdstuk van de *brief aan de Kolossers*. *Kolossers 1:20* spreekt, net als *Johannes 1:29*, over de toekomstige verzoening van de wereld. Maar de volgende verzen in *Kolossers 1* laten zien dat de verzoening nu al geldt voor allen die de Heer Jezus hebben aangenomen. Vanwege het belang van het onderwerp wil ik ook dit gedeelte met je doornemen. Eerst het citaat:

Want het behaagde de hele Volheid in Hem te wonen en door Hem alle dingen tot Zichzelf te verzoenen, na vrede gemaakt te hebben door het bloed van Zijn kruis, <door Hem,> hetzij de dingen op de aarde, hetzij de dingen in de hemelen. En u, die er vroeger vreemd aan was en vijandig gezind was door uw boze werken, heeft Hij ech-

ter nu verzoend in het lichaam van Zijn vlees door de dood, om u heilig, onberispelijk en onstraffelijk voor Zich te stellen; ... (Ko 1:19-22)

Verzoening van alle dingen

We lezen in deze verzen eerst over de verzoening van "alle dingen" (niet: alle mensen!), dus van de schepping, dat is het geschapene. Belangwekkend hierbij is, dat het woord 'alle' in 'alle dingen' in het Grieks een onzijdige vorm heeft en dus niet mannelijk of vrouwelijk is en dus niet op personen betrekking kan hebben.

Verzoening is het tot stand brengen van een verhouding van vrede waar eerst vijandschap was (Rm 5:10). Door de zonde is er vijandschap ontstaan tussen de mens en God. In zijn zonde heeft de mens de schepping met zich meegesleept. De schepping staat nu nog onder de heerschappij van de satan, die "de overste van deze wereld" wordt genoemd (Jh 12:31). De Heer Jezus heeft door Zijn werk op het kruis satans macht verbroken. De zonde zal van de wereld worden weggenomen op grond van dat eens voor altijd volbrachte werk (Jh 1:29).

Want als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon, veel meer zullen wij, nu wij verzoend zijn, behouden worden door Zijn leven. (Rm 5:10)

De volgende dag zag hij Jezus naar zich toe komen en zei: Zie, het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt. (Jh 1:29)

De gevolgen van Zijn werk voor de schepping zullen we zien als de Heer Jezus Zijn heerschappij openlijk zal uitoefenen in het vrede-rijk. Het volle resultaat zullen we zien als alle dingen nieuw zijn met "nieuwe hemelen en een nieuwe aarde waar gerechtigheid woont" (2Pt 3:13). Voor God en voor het geloof heeft Hij die heerschappij nu al (zie Mt 28:18; Hb 2:8-9). God heeft Hem verheerlijkt aan Zijn rechterhand, omdat Hij God heeft verheerlijkt (Jh 13:31-32).

Toen hij dan naar buiten was gegaan, zei Jezus: Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt en God is in Hem verheerlijkt. <Als God in Hem verheerlijkt is,> zal God Hem ook in Zichzelf verheerlijken en Hij zal Hem terstond verheerlijken. (Jh 13:31-32)

Het aspect van de verzoening van de wereld heeft vooral met de verheerlijking van God te maken. God is door de aanwezigheid van de zonde als macht, die door de mens in de wereld is gekomen, vreselijk onteerd. Maar nu is er een Mens geweest op aarde Die volkomen aan Gods wil heeft beantwoord en door Zijn dood God de eer heeft teruggegeven. Hij heeft God door Zijn bloed de rechtvaardige grondslag gegeven om al Zijn plannen met de schepping te vervullen. Door het werk op het kruis heeft de Heer Jezus de basis gelegd om de zonde af te schaffen en uit de schepping weg te doen (Hb 9:26b).

Maar nu is Hij eenmaal in [de] vol-einding van de eeuwen geopenbaard om <de> zonde af te schaffen door het slachtoffer van Zichzelf. (Hb 9:26b)

Omdat alles is weggenomen wat storing veroorzaakte, kan er vrede komen. Die vrede is gemaakt op het kruis en zal in het vreedrijk en in de eeuwigheid genoten worden. Het wordt de verademing van alles wat nu zucht (Rm 8:22) onder de macht van de zonde onder de regie van de satan. De vrede is gebaseerd op "het bloed van Zijn kruis", dat is het kruis van Christus. Op het kruis stortte de Heer Jezus Zijn bloed. Omdat dit het bloed van het vlekkeloos en onbesmet Lam is, door Petrus "kostbaar bloed" genoemd (1Pt 1:19), is deze basis onaantastbaar en behoudt eeuwig zijn waarde.

Want wij weten, dat de hele schepping tezamen zucht en tezamen in barensood is tot nu toe. (Rm 8:22)

Je kunt het zo zeggen, dat de basis van de verzoening gelegd is door het bloed van de Heer Jezus. Het resultaat van de verzoening met God van de dingen op aarde en in de hemel is nog toekomstig. Met de verzoening van alle dingen wordt heel duidelijk niet de verzoening van onbekeerde mensen bedoeld, ook niet van de satan en zijn demonen. Zij worden niet verzoend, maar onderworpen aan Christus (Ep 2:10). Het gaat om de "dingen" op de aarde en in de hemelen, dat wil zeggen de stoffelijke wereld.

..., opdat in de Naam van Jezus elke knie zich buigt van hen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, ... (Ep 2:10)

Verzoening van de gelovige

De verzoening van alle *dingen* laat nog even op zich wachten. Wel zijn er *mensen* die al verzoend zijn. Dat zijn allen die in het geloof hun hand hebben gelegd op het offer van Christus waarbij Hij Zijn bloed heeft gestort, waardoor hun zonden zijn verzoend. Voordat iemand gelooft, staat hij buiten de verzoening, hij is er vreemd aan, hij is de verzoening zelfs vijandig gezind. Dat komt tot uitdrukking in de boze werken die hij doet.

Om iemand te kunnen verzoenen moest de Heer Jezus Mens worden. Hij heeft "*in het lichaam van Zijn vlees*" de zonden gedragen van ieder die gelooft (1Pt 2:24). Ook daar is sprake van "*onze*" zonden, dat zijn de zonden van de gelovigen. Het gaat daar niet over de zonden van alle mensen. De tekst biedt geen enkele ruimte om erin te lezen dat het over de zonden van alle mensen zou gaan. De dood van Christus is het zekere bewijs dat Hij Gods oordeel over de zonden van de gelovige kreeg. De dood is namelijk "*het loon van de zonde*" (Rm 6:23). Tegelijk vond echter verzoening plaats door de dood van Christus. Wij zijn "*met God verzoend door de dood van Zijn Zoon*" (Rm 5:10). Hier weer dat "*wij*", dat zijn de gelovigen.

De dood van de Zoon van God is de zekere grondslag waarop de verzoening rust. Het gevolg is dat de gelovige in de gunst van God staat. God ziet hem als heilig, dat wil zeggen: volmaakt in Zijn oog. Er kan niets meer op hem worden aangemerkt. Er kan geen enkele aanklacht tegen hem worden ingebracht die enige kans van slagen heeft. God, mensen en de satan kunnen niets vinden waarop een vinger gelegd kan worden. De dood van Christus heeft in alles voorzien. Christus plaatst de gelovige, als het volmaakte resultaat van Zijn volmaakte werk, in het volmaakte licht van God op een wijze waarop geen enkele smet geworpen kan worden. Aan de rechtvaardige eisen van God is door het verzoeningswerk van Christus volkomen voldaan, zodat er geen enkele vraag naar de rechtmatigheid ervan kan worden opgeworpen.

Zie je hoever je afdwaalt als je de verzoening van toepassing laat zijn op alle mensen? Wie dat doet, doet de waarheid van de verzoening en het resultaat daarvan voor God enorm geweld aan. Het is tot oneer van God de waarheid van de verzoening op ongelovigen toe te passen.

Gekocht

Tot slot nog over wat je in je begeleidende mail zegt (of met instemming uit het stuk citeert) over de valse leraren die in 2 Petrus 2:1 worden genoemd. Ik citeer:

Er waren echter ook valse profeten onder het volk, zoals er ook onder u valse leraars zullen zijn, die verderfelijke sekten heimelijk zullen invoeren en de Meester Die hen gekocht heeft, zullen verloochenen en een spoedig verderf over zichzelf brengen. (2Pt 2:1)

Het feit dat zelfs van valse leraren wordt gezegd dat de Heer hen gekocht heeft bevestigt dat Jezus inderdaad voor alle mensen is gestorven. [Einde citaat]

Omdat ik inmiddels begrijp wat je ermee bedoelt, moet ik zeggen dat een dergelijke verklaring helaas weer bewijst dat er niet goed wordt gelezen wat er staat en dat ook niet Schrift met Schrift vergelijken wordt.

Wat de tekst zegt, is dat de Heer Jezus door Zijn werk op het kruis Eigenaar is geworden van alle dingen en alle mensen. Hij heeft, wat de satan door het misleiden van de mens in bezit had gekregen, teruggekocht voor God. Wat de Heer Jezus in de gelijkenissen in *Mattheüs 13* zegt, helpt om te begrijpen wat met 'kopen' wordt bedoeld. In een van de gelijkenissen vergelijkt Hij Zich met een mens die alles verkoopt wat hij heeft, om een schat, die in een akker verborgen is, te bezitten. Hij "*koopt die akker*" (*Mt 13:44*). Nu staat er enkele verzen eerder, in de verklaring van de gelijkenis van de dolik (dat is een soort onkruid), die ook over een akker gaat: "*De akker is de wereld*" (*Mt 13:38*). Het lijkt me niet te ver gezocht dat je uit deze gelijkenissen kunt leren dat de Heer Jezus de wereld heeft gekocht en daarvoor alles heeft prijsgegeven wat Hij bezat, inclusief Zijn leven.

Als Hij de wereld heeft gekocht, en dat heeft Hij, dan zijn ook de valse leraren over wie Petrus spreekt Zijn eigendom. Dit eigendomsrecht zal Hij laten gelden door deze valse leraren voor de grote, witte troon ter verantwoording te roepen. Hij zal ze oordelen om wat ze hebben gedaan (zie het op pag. 11 aangehaalde *Op 20:12-13*). God *"heeft Hem macht gegeven oordeel uit te oefenen, omdat Hij [de] Mensenzoon is"* (*Jh 5:27*). Het is een grote oneer voor de Heer Jezus en God als je beweert dat de Heer Jezus ook voor de zonden van deze valse leraren zou hebben betaald.

Ik denk dat na bovenstaande duidelijk is, wat Gods Woord in grote lijnen over de verzoening leert. Er is nog wel meer over te zeggen, maar dit lijkt me voldoende voor je om (opnieuw) te overdenken wat de Schrift over de verzoening zegt en je denken daaraan aan te passen. Dat hoop ik van harte. Het is mijn verlangen je te helpen te groeien in je geloof. Dat is het uitgangspunt van dit schrijven. Het zal tot eer van de Heer zijn als je je wilt laten corrigeren. Ik bid ervoor dat de Heer je dat geeft.

Als iets niet duidelijk is, ben ik graag bereid dat nader toe te lichten.

De dwaalleer van de ‘alverzoening’ weerlegd

Verantwoording

Door omstandigheden ben ik in contact gekomen met een overtuigde aanhanger van de dwaalleer van de ‘alverzoening’. Ik heb met deze persoon per e-mail een uitgebreide correspondentie over dit onderwerp gevoerd. Daaraan is een langdurig telefoongesprek voorafgegaan. Daardoor is mij des te meer duidelijk geworden dat het goed is dat nog een keer naar voren wordt gebracht wat Gods Woord over de verzoening zegt. Ik zeg bewust ‘nog een keer’, want gelukkig zijn er meerderen die dat al hebben gedaan. Omdat het een onderwerp is dat telkens weer de kop op steekt, is het belangrijk om telkens weer de ernst van deze dwaling aan te tonen.

Zoals aan het begin van de weerlegging van de leer van de ‘algemene verzoening’ gezegd, is er een zekere overeenkomst tussen die leer en de leer van de ‘alverzoening’. De aanvullende opmerkingen die ik in dit gedeelte maak, dienen om extra duidelijk te maken welke verschrikkelijke leer de ‘alverzoening’ is. De weerlegging van deze leer is vooral bedoeld als hulp voor hen die aan het twifelen raken door de fraai klinkende redeneringen waarmee de dwaalleer van de ‘alverzoening’ wordt gebracht. Het is niet waarschijnlijk dat een vurig pleitbezorger van de ‘alverzoening’ door deze publicatie overtuigd wordt van het feit dat hij een dwaalleer verdedigt. Voor zo iemand is deze publicatie dan ook niet direct bedoeld. Maar mocht zo iemand hem lezen, wie weet, *“misschien geeft God hun bekering om de waarheid te erkennen en weer ontнуchterd te worden uit de strik van de duivel door wie zij gevangen zijn, om zijn wil te doen”* (2Tm 2:25-26).

De duivel is de leugenaar van het begin af (1Jh 3:8a) en kan niet anders dan de leugen spreken (Jh 8:44b). Zijn

Wie de zonde doet, is uit de duivel, want de duivel zondigt van [het] begin af. (1Jh 3:8a)

... en staat niet in de waarheid, omdat geen waarheid in hem is. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij uit het zijne, omdat hij een leugenaar is en de vader ervan. (Jh 8:44b)

grootste successen boekt hij door het verdraaien van de heilige Schrift. De 'alverzoening' is zo'n verdraaiing. Uit meerdere publicaties blijkt telkens weer dat in christelijk Nederland de 'oude slang' deze 'oude dwaalleer' steeds opnieuw met zijn verdorven adem 'nieuw' leven tracht in te blazen. Er is zelfs openlijk over gedebatteerd op een jongerenfestival (Xnoizz Flevo Festival, 14-17 augustus 2008).

Hier valt echter niets te debatteren, maar slechts te weerstaan. Dat kan door de Schrift aan het woord te laten en het geschreven Woord te aanvaarden in een houding van onderwerping. Dat zeggen de aanhangers van de 'alverzoening' natuurlijk ook, maar hun Schriftuitleg is totaal willekeurig, zoals zal blijken, zowel uit de onderstaande publicatie als uit de toestand in de eeuwigheid als deze is aangebroken.

Een van de belangrijkste pijlers, misschien wel de belangrijkste, van de leer van de 'alverzoening' is de betekenis van het woord 'eeuwig'. Dit is trouwens tegelijk nagenoeg het enige onderscheid met de dwaling van de 'algemene verzoening', zoals we zullen zien. De verdedigers van deze leer spreken met grote zekerheid uit dat zij uitgaan van de juiste betekenis van het Griekse woord voor 'eeuwig'. Zoals ik al in mijn verantwoording van het eerste deel van dit boekje schreef, ken ik geen Grieks en ben ik te rade gegaan bij enkele deskundigen op het gebied van het Grieks, de taal waarin het Nieuwe Testament oorspronkelijk aan ons is gegeven. Ik heb het toonaangevende verklarende woordenboek van nieuwtestamentische Griekse woorden van W.E. Vine geraadpleegd, *An Expository Dictionary of New Testament Words* (zie bijlage I). Verder heb ik raad gevraagd aan Dr. Roger Liebi (zie bijlage II). Zijn deskundigheid zal de lezer blijken.

Ik bid dat God de ogen van mensen die door de leer van de 'alverzoening' verblind zijn, zal openen voor de ware heerlijkheid van Zijn Zoon, mijn Heer Jezus Christus.

De verzoening van de wereld

Het eerste contact was dus telefonisch. Na enkele algemene opmerkingen kwamen we snel tot het onderwerp. (Hij wist waarom ik hem belde.) Ik zei dat ik had gehoord dat hij in de 'alverzoening' geloofde, maar dat het me belangrijk leek van hemzelf te horen wat hij gelooft.

Hij zei dat hij alleen geloofde wat de Bijbel leert. Daarop vroeg ik of hij in de eeuwige straf geloofde, waarbij eeuwig eindeloos betekent. Dat ziet hij niet in de Schrift. De Schrift leert volgens hem dat God met iedereen aan Zijn doel komt en dat is bij Hem te zijn. Dat geldt ook voor de duivel en zijn engelen,

zij zullen allen God huldigen. Christus heeft, volgens hem, voor allen betaald (Ko 1:20a). God heeft, zo zei hij, in Christus de wereld met Zichzelf verzoend (2Ko 5:19a).

... en door Hem alle dingen tot Zichzelf te verzoenen, na vrede gemaakt te hebben door het bloed van Zijn kruis, ... (Ko 1:20a)

..., namelijk dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenend was, ... (2Ko 5:19a)

Voor een weerlegging van deze zogenaamde bijbelse 'bewijsvoering' voor de 'alverzoening' verwijs ik de lezer naar wat ik daarover heb geschreven in de weerlegging van de dwaling van de 'algemene verzoening'.

Uiteraard zijn ook de teksten *1 Johannes 2:2* en *Mattheüs 20:28* in vergelijking met *1 Timotheüs 2:4* aan de orde geweest. Het zijn immers teksten die tot de pijlers behoren waarop deze leer van de 'alverzoening' gebaseerd is. Het belangrijke verschil tussen zonde (de macht) en zonden (de daden) heb ik eveneens aan hem voorgehouden. Dit verschil is van belang voor het onderscheid tussen de verzoening van alle dingen en alle mensen. Voor de uitleg van de genoemde teksten en verschillen verwijs ik de lezer weer naar de weerlegging van de dwaling van de 'algemene verzoening' in het eerste deel van deze brochure.

Allen in Christus levend gemaakt

Hij had nog meer vurige pijlen op zijn boog en verwees naar wat Paulus schrijft: *"Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen in Chris-*

tus allen levend gemaakt worden" (1Ko 15:22). Zo is het ook, was mijn reactie, want Christus heeft die macht (Jh 5:22,28-29). In Hem, dat is in Zijn kracht, worden allen levend gemaakt. Ook alle mensen die in ongelof gestorven zijn, zullen door Hem levend worden gemaakt:

Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft heel het oordeel aan de Zoon gegeven, ... (Jh 5:22)

Verwondert u hierover niet, want er komt een uur dat allen die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen en zullen uitgaan: zij die het goede hebben gedaan tot [de] opstanding van [het] leven, en zij die het kwade hebben bedreven tot [de] opstanding van [het] oordeel. (Jh 5:28-29)

De overigen van de doden [dat zijn de ongelovigen] werden niet levend voordat de duizend jaren voleindigd waren. (Op 20:5b)

Als de ongelovigen levend gemaakt zijn, zullen zij door Hem worden geoordeeld (Op 20:12-15).

Prediken tot de geesten in gevangenschap

Hij vuurde zijn volgende pijl af. Hij is ervan overtuigd dat wie nu niet gelooft, later geloven zal. Dat leert, volgens hem, de apostel Petrus. Die zegt immers dat Christus predikt tot de geesten in gevangenschap. Mijn reactie was dat we eerst maar eens goed moeten lezen wat er staat:

Hij Die wel gedood is in [het] vlees, maar levend gemaakt in [de] Geest, in Welke Hij ook heengegaan is en gepredikt heeft tot de geesten in gevangenschap. (1Pt 3:19)

Hier staat niet dat Christus *nu* predikt, maar dat Hij "gepredikt heeft". Er staat ook niet dat Hij Persoonlijk heeft gepredikt, maar dat Hij "in [de] Geest ... gepredikt heeft".

Daarbij komt nog de dwaze veronderstelling dat Christus na Zijn opstanding tot de geesten van de ongelovig gestorvenen in de hades zou hebben gepredikt. Als we even goed nadenken en de Schrift erop naslaan, ontdekken we dat de Heer Jezus helemaal niet in de "gevangenschap" is geweest, maar in het paradijs, bij de zielen van de gelovigen. Hoe zou Hij trouwens nog een boodschap hebben voor de ongelovig gestorvenen? Waarom ook zou Hij dan alleen hebben

gepredikt aan hen die tijdens de zondvloed zijn omgekomen (want in dat verband spreekt Petrus daarover) en niet ook aan andere gestorven ongelovigen?

Al deze dwaze veronderstellingen verdwijnen als we kijken naar de samenhang van dit vers. Petrus zegt dat Christus in de dagen van Noach *in de Geest* gepredikt heeft aan de mensen die toen op aarde leefden (zie *Gn 6:3*). De geesten van deze mensen bevonden zich in de macht van de duivel en waren zijn gevangenen. De Geest van Christus was ook in Noach werkzaam (vgl. *1Pt 1:11*) en predikte in hem tot zijn tijdgenoten om zich te bekeren (*2Pt 2:5*). De geesten van deze mensen die in de zondvloed zijn omgekomen, waren in gevangenschap. Dat zijn ze overigens nog steeds, omdat ze ongehoorzaam waren aan de prediking van de Geest van Christus in Noach.

..., terwijl zij navorsten welke of wat voor tijd de Geest van Christus Die in hen was, aanduidde, toen Hij tevoren getuigde van het lijden dat over Christus [zou komen] en van de heerlijkheden daarna. (1Pt 1:11)

...; en als Hij [de] oude wereld niet gespaard, maar Noach, een prediker van [de] gerechtigheid, een van de acht, behoed heeft toen Hij [de] zondvloed over [de] wereld van [de] goddelozen bracht; ... (2Pt 2:5)

Sodom en Gomorra

Ik stelde hem de vraag, of ik goed begreep dat volgens hem ieder die nu niet wil geloven, in het hiernamaals daartoe zal worden gedwongen. Daarop antwoordde hij dat volgens hem de Schrift leert dat Sodom en Gomorra in de komende heerlijkheid tot bloei zullen komen. Volgens hem betekent "eeuwig" in de "straf van eeuwig vuur" over Sodom en Gomorra waarover Judas spreekt, niet een eeuwige straf in de zin van zonder einde, maar een tijdelijke straf.

Ook hier moeten we weer letten op het verband waarin het staat. De tekst luidt:

Zoals Sodom en Gomorra en de steden daaromheen, die op dezelfde wijze als dezen hoereerden en ander vlees achterna gingen, daar liggen als een voorbeeld, doordat zij een straf van eeuwig vuur ondergaan. (Ju 1:7)

Dit vers begint met het woord 'zoals', waardoor het duidelijk met het voorgaande wordt verbonden. Het verband maakt duidelijk dat Gods oordeel komt over alles wat de plaats verlaat die Hij voor Zijn schepselen in Zijn schepping heeft bepaald. Bij Sodom en Gomorra gaat het om mannen die de natuurlijke omgang hebben vervangen door de tegennatuurlijke en in een homoseksuele relatie met elkaar schandelijkerijheid bedrijven (zie Gn 19; Rm 1:27). De zin is dus dat Sodom en Gomorra en de steden daaromheen, op gelijke wijze als de engelen van het vorige vers, vers 6, hebben gezondigd. Zij hebben dus een zonde begaan van hetzelfde afvallige karakter. Daarom liggen zij als een voorbeeld van Gods oordeel over het afvallen van de plaats die Hij voor hen in de schepping had bepaald. Daardoor kunnen zij tot op vandaag door iedereen die wil zien, worden gezien als een waarschuwend voorbeeld. (Dit in tegenstelling met de toestand van de gevallen engelen die we niet kunnen zien, maar waarvan we alleen weten omdat het ons in Gods Woord wordt gezegd.)

Wat de Heer Jezus over Sodom zegt, geeft volgens hem aan dat er voor Sodom en Gomorra geen eeuwig, dat is eindeloos, oordeel is. We lezen:

En u, Kapernaüm, zult u soms tot de hemel verhoogd worden? Tot de hades zult u worden neergestoten! Want als in Sodom de krachten waren gebeurd die in u zijn gebeurd, het zou tot op heden zijn gebleven. Ik zeg u eventwel, dat het voor het land van Sodom draaglijker zal zijn in de dag van het oordeel dan voor u. (Mt 11:23-24)

Om uit wat de Heer hier zegt af te leiden dat er dus geen eeuwig oordeel is voor Sodom en Gomorra, is een verdraaiing van Zijn woorden. Als de Heer verwijten maakt, zijn die volkomen terecht. Het zal ieder mens verweten worden die zich niet heeft bekeerd *dat* hij zich niet heeft bekeerd. Het zich niet bekeren is een verwijtbare daad, het is een daad van onwil. Maar het verwijt dat de een krijgt, is zwaarder dan het verwijt dat de ander krijgt. Dat heeft te maken met de mate van verwijtbaarheid. Een rechter die de wet overtreedt die hij moet toepassen, is schuldiger dan iemand die onwetend de

wet heeft overtreden. Zo is het met de steden waarin de Heer Jezus op de duidelijkste wijze heeft laten zien Wie Hij is.

Als die steden ondanks de veelheid aan bewijzen Hem afwijzen, zijn zij schuldiger dan steden waarin Hij Zich niet op die wijze heeft geopenbaard. Ook die heidense steden zullen het oordeel krijgen dat hun immorele gedrag verdient. Toch zal het oordeel over hen lichter uitvallen dan het oordeel over de steden waar de Heer Jezus zo'n duidelijk getuigenis van Zichzelf heeft gegeven en die Hem desondanks hebben verworpen. Uit een ander Schriftwoord blijkt dat God ook in het eeuwig oordeel volmaakt rechtvaardig is en dat Hij in dat eeuwig oordeel rekening houdt met de mate van verantwoordelijkheid die iemand heeft:

Die slaaf nu, die de wil van zijn heer heeft gekend, en zich niet bereid en niet naar zijn wil gedaan heeft, zal met vele slagen worden geslagen. (Lk 12:47)

Ik heb gezegd dat er in de Schrift wel degelijk sprake is van eeuwig in de zin van eindeloos en dat dit ook geldt voor het oordeel. 'Eeuwig' is de vertaling van het Griekse woord 'aionios' en heeft als hoofdbetekenis: 'zonder einde'. Ik heb dat nagekeken in *An Expository Dictionary of New Testament Words* van W.E. Vine. De vertaling van dat gedeelte heb ik als aanhangsel opgenomen.

God handhaaft Zijn toorn niet voor eeuwig

Hij zei dat een God Die mensen eindeloos pijnigt, voor hem niet bestaat. Hier zien we het werkelijke argument. Het is een emotioneel argument. De alverzoener *wil* gewoon niet geloven dat God dat doet. Vanuit die houding worden alle Schriftplaatsen die over de eeuwige, eindeloze straf gaan zo omgevormd, dat de alverzoener die kan aanvaarden in zijn idee over hoe God volgens hem moet zijn.

Hij zei dat hij de Schrift had onderzocht en had gezien dat 'eeuwig' niet 'eeuwig' kan betekenen in de zin van zonder einde, maar dat

het een tijdperk inhoudt. Als 'bewijstekst' voerde hij aan: "Niet voor eeuwig handhaaft Hij [Zijn toorn]" (Ps 103:9). Inderdaad, zo luidde mijn commentaar, Gods toorn blijft niet eeuwig op wie met berouw tot Hem is gegaan. En over zo iemand gaat het in *Psalm 103*! Ik kom hier later nog wat uitvoeriger op terug.

Eeuwig is zonder eind

Ik heb erop gewezen dat de vervulling van Gods heilsplan geen ruimte biedt voor de gedachte dat, nadat de nieuwe hemel en de nieuwe aarde tot stand zijn gebracht, in de loop van de tijd erna telkens mensen daar binnen worden gebracht die hun straf hebben 'uitgezeten', dat wil zeggen door het oordeel over hun zonden zijn heengegaan, totdat ten slotte alle geschapen wezens deel hebben aan de verlossing. Er is nergens in de Schrift ook maar de geringste aanwijzing voor een dergelijke gedachte te vinden.

Die gedachte is in wezenlijke tegenspraak met de oordelen die worden uitgesproken voor de grote, witte troon (zie *Op 20:11-15*). Voor de grote, witte troon wordt het oordeel uitgesproken over alle doden die daarvoor staan. Deze doden worden geoordeeld in overeenstemming met wat in de boeken geschreven staat. Er vindt zelfs als het ware een dubbele check plaats, want er wordt ook aangetoond dat hun namen *niet* in het boek van het leven staan. Als dat is aangetoond, worden ze geworpen in de poel van vuur. Daar bevinden zich al de antichrist en het beest en de satan (*Op 20:10*; zie ook *Op 19:20*).

En de duivel die hen misleidde, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel waar zowel het beest als de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden tot in alle eeuwigheid. (Op 20:10)

In *Openbaring 20:10* staat dat zij "dag en nacht gepijnigd worden tot in alle eeuwigheid". Dat laat geen eind toe. Ook uit *Johannes 3:36* blijkt dat de toestand van de mens die de Zoon ongehoorzaam is, onveranderd blijft. We lezen daar:

Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven; maar wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem.

Hier staat dat hij het leven *niet zal zien* (dat staat los van tijdsduur), maar dat de toorn van God op hem *blijft* ('blijft' staat ook los van tijdsduur). Wie zegt dat er ergens na de dood een moment komt dat iemand begint te geloven en begint de Zoon te gehoorzamen, zegt iets wat nergens in de Schrift enige steun vindt.

Het is onmogelijk dat het ongeloof kan komen waar de Heer Jezus is. Dat blijkt ook uit de opmerking van de Heer Jezus tegen de ongelovige Joden:

... waar Ik ben kunt u niet komen. (Jh 7:34).

Hij spreekt niet over 'een tijdje niet kunnen komen waar Hij is', alsof dat later dan wel zou kunnen gebeuren. Geen ongelovige kan ooit komen waar de Zoon is. Om bij Hem te kunnen komen is een nieuwe geboorte nodig en die nieuwe geboorte kan alleen tijdens het leven op aarde door bekering worden verkregen. Het is alleen *op aarde* mogelijk om vergeving van zonden te krijgen (Mt 9:6) en niet later op enig tijdstip in het dodenrijk.

Maar opdat u weet dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde zonden te vergeven, – toen zei Hij tot de verlamde: Sta op, neem uw bed op en ga naar uw huis. (Mt 9:6)

Over het woord 'eewig' heeft de eerder genoemde Dr. Gerard Kramer zeer recent op verzoek van iemand anders een artikel geschreven. Ik heb hem gevraagd of ik zijn artikel in deze weerlegging mocht opnemen. Daarvoor heeft hij toestemming gegeven (zie bijlage III). De lezer zal er aspecten in tegenkomen die al eerder naar voren zijn gebracht, maar het is altijd goed om een onderwerp ook eens met andere woorden onder de aandacht te brengen. Het is een wezenlijke bijdrage die onderstreept dat de 'alverzoening' een dwaalleer is.

Het werk van Christus en rechtvaardiging

De voorgaande bewijzen uit de Schrift zijn voldoende om de 'alverzoening' als dwaalleer af te wijzen. Maar er is nog een belangrijke overweging om de 'alverzoening' af te wijzen en die is dat deze leer

op ontoelaatbare wijze tekortdoet aan het werk van de Heer Jezus. De 'alverzoener' beweert dat zijn leer het werk van de Heer Jezus op de grootst mogelijke wijze erkent, omdat het allesomvattend is. Dat is een grote leugen. De consequentie van deze leer is namelijk dat het werk van de Heer Jezus niet volkomen, niet compleet is, maar dat er iets aan ontbreekt. Toen de Heer Jezus op het kruis stierf, heeft Hij daar de zonden gedragen van allen die in Hem geloven. De leer van de 'alverzoening' zegt dat allen zullen geloven. Wie dit niet op aarde doet, zal dat doen in het hiernamaals. De periode na de dood, in het hiernamaals, is nodig tot tuchting, zo beweert men. Deel krijgen aan de behoudenis en toch in het oordeel komen, maakt het werk van Christus echter onvolmaakt en Zijn toezegging, dat iemand die in Hem gelooft, niet in het oordeel komt, ongeloofwaardig. Daarom moet deze leer als dwaalleer van hand worden gewezen.

Dat brengt me tot nog een belangrijk geloofsfeit. God handelt met zonden met het oog op het werk van Christus. Op grond van dat werk heeft God de zonden kunnen vergeven van allen die geloofden *voordat* Christus stierf en kan Hij zonden vergeven van ieder die in de *tegenwoordige tijd* (dat is tijdens het leven van de mens na het kruis) tot geloof komt. Dit lezen we in *Romeinen 3:25-26*:

Hem heeft God gesteld tot een genadetroon door <het> geloof in Zijn bloed, tot betoning van Zijn gerechtigheid wegens het voorbij laten gaan van de zonden die tevoren hadden plaatsgevonden onder de verdraagzaamheid van God; tot betoning van Zijn gerechtigheid in de tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig is, en hem rechtvaardigt die uit het geloof in Jezus is.

Uit deze verzen blijkt de volmaaktheid van het werk van Christus dat door God wordt toegerekend aan iedere op aarde levende mens die gelooft. Hier wordt niet op de geringste wijze ook maar gezinspeeld op een rechtvaardiging in de toekomstige tijd, in de zin van de tijd na de dood. Rechtvaardiging vindt hier en nu, dat wil zeggen bij het leven en niet na de dood, plaats op grond van geloof voor

ieder mens die op enig moment in zijn leven tot bekering en berouw komt en gelooft in het werk van de Heer Jezus. De periode van 'de tegenwoordige tijd' duurt tot de komst van Christus op aarde.

Uitverkiezing

We hebben het ook nog gehad over de uitverkiezing. Volgens hem geldt die voor alle mensen, zoals ook de verlossing voor alle mensen geldt. Maar dat is geen uitverkiezing. Hij zegt dat alles vast ligt in de wil van God. Bewijs voor hem is *Romeinen 9:16*. Mijn antwoord was, dat het verband duidelijk maakt dat de wil van

Zo ligt het dan niet aan hem die wil, ook niet aan hem die loopt, maar aan de Zich erbarmende God. (Rm 9:16)

God *juist* Zijn uitverkiezende wil is. God heeft, zoals dat wel genoemd wordt, een soevereine wil. Hij is de Enige Die handelen kan en handelen mag naar Zijn eigen goeddunken, zonder dat Hij de mens daar rekenschap van hoeft te geven. Dit betekent niet dat God maar willekeurig te werk gaat. Hij is niet de grillige heerser die onbeheerst beslissingen neemt en uitvoert. Wat God doet, kan Hij altijd tegenover iedereen verdedigen.

Als wij, mensen, echter menen God te kunnen beoordelen, meten wij ons een houding aan die ons niet past. In een dergelijke houding zijn wij niet in staat het doen van God te begrijpen. Om iets te begrijpen van wat God doet, zullen we ons anders moeten opstellen. We moeten beginnen met te erkennen dat Hij God is Die het recht heeft te doen wat Hij goed acht. We zullen ook moeten erkennen dat wij maar nietige mensjes zijn, schepselen die helemaal afhankelijk zijn van hun Schepper.

In deze houding kunnen we iets gaan begrijpen van wat God in het voorgaande vers tegen Mozes zegt:

Ik zal Mij ontfermen over wie Ik Mij ontferm en Mij erbarmen over wie Ik Mij erbarm. (Rm 9:18)

Dat lijkt op het eerste gezicht toch die onrechtvaardigheid, die willekeur van God te bevestigen. Als we echter nagaan waaróm God dat tegen Mozes zegt, wat de aanleiding daartoe is, wordt het duidelijke

lijk dat God niet maar willekeurig handelt. De geschiedenis waaruit Paulus citeert, laat een volk van God zien dat een gouden kalf had gemaakt en daar zijn eer aan had gegeven. Dat was pure afgoderij! En wel bedreven door het hele volk! Dat betekende dat God het *hele* volk zou moeten oordelen.

Maar op grond van de voorbede van Mozes is er ontferming en erbarming. God is zó ontfermend en erbarmend, dat Hij niet het hele volk van voor Zijn aangezicht wegvaagt, maar Zich over een aantal ontfermt en erbarmt. Deze geschiedenis maakt duidelijk dat het niet gaat om het doen en laten van de mens (*het ligt niet aan hem die wil, ook niet aan hem die loopt*) maar dat het gaat om de ontfermende God.

De mens is verantwoordelijk om zich te bekeren. God roept hem daartoe op (*Hd 17:30*). Als hij dat bewust niet doet, houdt God hem aan zijn keus. Als de mens zich wel bekeert, is dat het gevolg van het werk van God (*Ef 2:8*). Wij kunnen de wil van God en de verantwoordelijkheid van de mens niet met elkaar verenigen.

Met voorbijzien dan van de tijden der onwetendheid beveelt God nu aan de mensen, dat zij zich allen overal moeten bekeren, ... (Hd 17:30)

Want uit genade bent u behouden, door [het] geloof; en dat niet uit u, het is de gave van God; ... (Ef 2:8)

Gods wil en de verantwoordelijkheid van de mens zijn twee lijnen die door de hele geschiedenis van de mensheid heen lopen en die al in het paradijs beginnen. We zien ze voorgesteld in de twee bomen: de boom van het leven en de boom van de kennis van goed en kwaad. Wij zijn niet in staat die twee lijnen bij elkaar te krijgen, maar God wel. Daarvoor is Hij God. Wij zijn en blijven schepselen. Als wij menen al Gods handelen te kunnen verklaren, maken wij onszelf God. Het geloof aanvaardt, wat de mens met zijn verstand niet kan beredeneren.

Het verschil is enorm

Aan het eind van ons gesprek zei hij dat het onderscheid tussen ons toch niet zo groot was. Ik antwoordde dat het verschil enorm is. Het gaat om de eeuwigheid. Mensen die een dwaalleer verkondigen,

doen vaak voorkomen alsof het verschil onbeduidend is, een kwestie van een onbetekenend verschil van opvatting. Je moet, zo zegt men, elkaar aanvaarden in de hoofdzaken en vrijlaten in de bijzaken, waarbij de dwaalleer tot een bijzaak wordt gereduceerd. Gods Woord spreekt echter anders. Als de betekenis van Gods Woord wordt ondergraven of het werk van Christus wordt aangetast, moet er een radicale verwerping zijn van die leer. Als personen ondanks een duidelijke weerlegging van hun leer daarin blijven volharden, moet ook van die personen afstand worden genomen.

Dit aspect van de 'alverzoening' wordt niet gevonden in de 'algemene verzoening'. Het is dan ook vooral dit aspect – de redenering dat eeuwig niet eeuwig is – waaruit blijkt dat de leer van de 'alverzoening' een dwaalleer is. De gelovige mag daarmee niets te doen hebben. De leer van de 'alverzoening' is een leer die niet "de leer van Christus" is. Om die reden moet iemand die deze leer brengt de hand en de band van de christelijke gemeenschap worden geweigerd (2Jh 1:9-11).

Ieder die verder gaat en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet. Wie in de leer blijft, die heeft zowel de Vader als de Zoon. Als iemand tot u komt en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis en begroet hem niet. Want wie hem begroet, heeft gemeenschap met zijn boze werken. (2Jh 1:9-11)

Geheimenis

Behalve een kleineren van het verschil kan een dwaalleraar ook wijzen op zijn inzicht in een geheimenis dat niet voor iedereen is weggelegd. Dat is wat mijn gesprekspartner ook nog naar voren bracht. In een reactie op het verslag van ons gesprek, dat ik hem ter verificatie had toegestuurd, schreef hij:

Bij dit thema hebben we echter met een geheimenis van de Schrift te doen, dat waarlijk niet voor iedereen is. [Einde citaat]

Daarop heb ik teruggeschreven:

We hebben absoluut NIET 'met een geheimenis van de Schrift te doen, dat waarlijk niet voor iedereen is'. Het is

het jongste kind, de baby in het geloof, duidelijk dat er naar de eenvoudige leer van de Schrift een eeuwige, niet eindigende straf in de hel is. Dat is hem duidelijk door "de zalving van de Heilige", dat is de Heilige Geest Die direct na zijn bekering in hem is komen wonen en Die hem in de hele waarheid leidt (1Jh 2:20; Ef 1:13b; Jh 16:13a). De 'alverzoening' is een reusachtig vergrijp tegen deze eenvoudige, ernstige leer.

En u hebt [de] zalving vanwege de Heilige en u weet alles. (1Jh 2:20)

– in Wie u ook, toen u geloofd hebt, verzegeld bent met de Heilige Geest van de belofte, ... (Ef 1:13b)

Maar wanneer Hij is gekomen, de Geest van de waarheid, zal Hij u in de hele waarheid leiden; ... (Jh 16:13a)

Goed lezen wat er staat

Tot slot heb ik hem nog dit geschreven:

Ik was niet van plan op uw verdediging te reageren, want het is volkomen duidelijk dat u de valse leer van de 'alverzoening' verdedigt. Maar u hebt iets geschreven wat me ertoe brengt toch nog te reageren. U schreef mij: 'Maar misschien schenkt God nog ootmoed om te leren. Daarvoor bid ik.'

Dat geeft me een spoortje van hoop dat u zich nog van deze valse leer kunt bekeren. Ik beperk me tot één poging. Als dat niet voldoende is, zal ook een volheid van bewijzen niet voldoende zijn. Overigens heb ik al een grote hoeveelheid bewijzen geleverd waaruit blijkt hoe ondeugdelijk deze leer is. Als u slechts de Schriftplaatsen die ik van de Griekskenner Vine heb overgenomen biddend overdenkt (zie bijlage I) en de Heer bidt dat Hij de betekenis duidelijk maakt, zal het Schriftgetuigenis u overweldigen.

Ondanks dat een laatste poging. U voert *Psalm 103:8-9* aan:

*Barmhartig en genadig is de HEERE,
geduldig en rijk aan goedertierenheid.*

*Hij zal niet voor altijd ter verantwoording roepen,
niet voor eeuwig handhaaft Hij [Zijn toorn].*

Dan zeg u tegen mij: 'Als u aan 'eindeloos' vasthoudt, gelooft u deze plaats niet.' Ik zeg u dat ik met mijn hele hart geloof wat deze tekst zegt. De psalmist David looft de HEERE voor de vergeving van zijn zonden. Hij is zich ervan bewust dat zijn ongerechtigheden vergeven zijn. Hij weet dat zijn leven verlost is van het graf. Hij ervaart dat God vanwege de vergeving niet eeuwig toorn is. Hij is bevrijd van deze toorn, die ieder treft die onboetvaardig is. Ook ik, die mag geloven dat Christus voor mij de toorn van God heeft gedragen, zal God daarvoor eeuwig prijzen!

Ziet u, in *Psalm 103* spreekt een mens die berouw heeft getoond en boete heeft gedaan en zich de vergeving bewust is. Dat zegt geen onbekeerd mens en dat zal in de eeuwigheid geen mens zeggen die zich op aarde niet heeft bekeerd. Op aarde moet bekering gebeuren en op aarde moeten zonden worden vergeven en niet in het hiernamaals. Hetzelfde geldt voor *Jesaja 57:15-16* waarmee u mij tot slot groet:

*Want zo zegt de Hoge en Verhevene,
Die [in] de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is:
Ik woon [in] de hoge [hemel] en [in] het heilige,
en bij de verbrijzelde en nederige van geest,
om levend te maken de geest van de nederigen,
en om levend te maken het hart van de verbrijzelden.
Want Ik zal niet voor eeuwig ter verantwoording roepen
en Ik zal niet voor altijd zeer toornig zijn.
Want de geest zou van voor Mijn aangezicht bezwijken,
de zielen die Ik gemaakt heb.*

Wat God hier zegt, zegt Hij met betrekking tot de boetvaardige, verbrijzelde zondaar en niet in het algemeen van alle mensen en zeker niet van mensen in de hel. Mensen in de hel kunnen niet naar de plaats van zegen oversteken (*Lk 16:26*).

En bij dat alles is er tussen ons en u een grote kloof gevestigd, zodat zij die van hier naar u willen overgaan, niet kunnen, en zij vandaar niet naar ons kunnen overkomen. (Lk 16:26)

De zaak waarom het gaat, is dat men om de Schrift juist te verstaan, erop moet letten in welke samenhang iets wordt gezegd, wie iets zegt en/of tot wie iets wordt gezegd. Anders komt men tot verkeerde conclusies en zelfs tot dwaalleer zoals in dit geval.

Ik bid dat u zult inzien dat u een dwaalleer verdedigt.

Tucht in de gemeente

Wat moet de gemeente doen?

Nadat we zo de verschillende aspecten van de beide leringen zijn nagegaan, is het nog van belang na te gaan hoe we als gemeente en persoonlijk moeten omgaan met mensen die een van beide leringen aanhangen. De plaatselijke gemeente heeft de verantwoordelijkheid erop toe te zien dat in haar midden geen verkeerde leringen of dwaalleringen voet aan de grond krijgen. Als deze leringen zich voordoen, is het belangrijk de Heer te vragen wat we moeten doen. Moet er tucht worden toegepast en zo ja welke en hoe? Het uitgangspunt daarbij moet zijn dat we iemand die van de waarheid afdwaalt, terugbrengen bij Gods Woord en de kinderen van God. Iemand die belijdt een kind van God te zijn en in leer of leven afwijkt van Gods Woord zullen we moeten benaderen vanuit het verlangen dat zo iemand het verkeerde inziet en belijdt en nalaat (Sp 28:13).

*Wie zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn,
Maar wie ze belijdt en nalaat, zal barmhartigheid verkrijgen.
(Sp 28:13)*

Tucht in geval van ‘alverzoening’

Zoals opgemerkt, is de leer van ‘alverzoening’ niet ‘de leer van Christus’ waarover Johannes in zijn tweede brief schrijft. Het is goed om de eerder aangehaalde verzen 9-11 uit die brief wat nader met elkaar te bekijken. Vanwege het belang van deze verzen citeer ik ze nog een keer:

Ieder die verder gaat en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet. Wie in de leer blijft, die heeft zowel de Vader als de Zoon. Als iemand tot u komt en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis en begroet hem niet. Want wie hem begroet, heeft gemeenschap met zijn boze werken. (2Jh 1:9-11)

“De leer van Christus” (vers 9) is niet de leer die Christus heeft gebracht, maar de leer waarvan Hij het onderwerp is, de leer die Hem betreft. De belangrijkste kenmerken van de leer van Christus worden door ieder kind van God van harte geloofd en beleden, terwijl de duivel zijn uiterste best doet om daarover valse leringen te verbreiden. De leer van Christus betreft in elk geval: Zijn eeuwige Godheid, Zijn maagdelijke geboorte, Zijn volmaakte Mensheid, Zijn zondeloosheid, de onmogelijkheid om te zondigen, Zijn onloochenbare prediking (waaronder Zijn prediking over het eeuwig oordeel!), Zijn plaatsvervangend lijden, Zijn lichamelijke opstanding, verheerlijking en wederkomst.

Elke afwijking van deze leer moet met kracht van de hand worden gewezen. Johannes spreekt over dwaalleraren, mensen die weten wat ze zeggen en die trachten om hun dwaalleer ingang te doen vinden. Het gaat niet over mensen die misleid zijn of zelfs in onwetendheid uitdrukkingen gebruiken die de eer van de Heer naar beneden halen. Zulke mensen zullen direct bereid zijn het verkeerde in te zien als zij daarop worden gewezen.

De leer van Christus houdt de hele geopenbaarde waarheid over de Heer Jezus in, alles wat Hem in Zijn Persoonlijke heerlijkheid aantast. Met “ieder die verder gaat” (vers 9) worden de dwaalleraren bedoeld, die beweren meer licht te bezitten en te brengen, nieuwe openbaringen, iets nieuws dat voorheen onbekend was. Dat is te herkennen in wat mijn gesprekspartner zei over ‘geheimenis’.

‘Verder gaan’ is het overschrijden van een door God gestelde grens. Wat ‘verder gaat’, gaat boven de Goddelijke openbaring uit en wijkt daarmee af van wat God bekendgemaakt heeft. Het is een toevoegen aan Gods Woord, wat ten enenmale door God wordt veroordeeld (Op 22:18). Zulk verder gaan is geen vooruitgang, maar afval. Wie niet tevreden is met de waarheid van God in Christus en daarom verder gaat dan die waarheid, verliest haar.

Ik betuig aan een ieder die de woorden van de profetie van dit boek hoort: Als iemand aan deze dingen toevoegt, zal God hem de plagen toevoegen die in dit boek beschreven zijn; ... (Op 22:18)

Verder gaan dan het geïnspireerde Woord door het in te ruilen voor verzinselen van de menselijke geest, betekent het niet hebben van God. Wie daarentegen in de leer blijft, heeft de hoogste, diepste en innigste openbaring van de Godheid.

In *vers 10* wijst Johannes de vrouw aan wie hij schrijft erop dat als zij iemand aan de deur krijgt die de leer van Christus niet brengt, zij die persoon niet in huis moet ontvangen en hem ook niet mag begroeten. Hij verbiedt hier elke ondersteuning aan dergelijke mensen. Zulke personen onderdak en voedsel geven, zou betekenen dat zij haar tijd en krachten en middelen zou inzetten tot het verbreiden van dwaalleer. Ze zou daarmee de duivel helpen bij zijn verderfelijke werk. Voor een dwaalleraar mag ons huis dus niet openstaan. Een kind van God mag niet toelaten dat zijn huis als uitvalsbasis dient voor wat het christendom verderft. Met zo iemand is geen enkele omgang geoorloofd.

De begroeting waarover Johannes spreekt, is niet de simpele groet 'goede morgen' die we tegen iemand zeggen die we tegenkomen en van wie we niet eens weten dat hij een dwaalleraar is, bijvoorbeeld een Jehova's getuige. Als we weten dat onze buurman of collega tot de dwaalsekte van de Jehova's getuigen behoort, zal onze houding zeer gereserveerd zijn. We zullen de noodzakelijke contacten hebben, maar ook niet meer dan dat. Zeker zullen we onze buurman helpen als hij hulp nodig heeft en hem niet in de kou laten staan.

Maar zodra onze buurman of collega of een onbekende aan onze deur komt om zijn dwaallering aan ons op te dringen, dan moeten we radicaal zijn en hem zeker geen 'goede morgen' wensen. De man is op pad om verderfelijke leringen te verspreiden. Als we hem dan een 'goede morgen' zouden wensen, wensen we hem voorspoed in zijn boze werken en hebben we daar zelf deel aan. We mogen niets doen wat de indruk geeft dat een valse leer een onbeduidend iets is. We moeten ons ver houden van wat de dwaalleraar de mogelijkheid geeft anderen te beïnvloeden.

In *vers 11* leren we dat we een dergelijke persoon niet kunnen scheiden van zijn boze werken. Een boze leer brengen is een boos werk doen en een boze leer heeft boze werken tot gevolg. Gemeenschap met de persoon is gemeenschap met de werken. Een groet betekent gemeenschap hebben met zijn persoon en met alles wat in hem is, in dit geval ook met zijn boze werken. Het zal duidelijk zijn dat in de gemeente zowel de dwaalleraar als degene die hem ontvangt of begroet, niet kan deelnemen aan de christelijke gemeenschap en dus zeker niet aan het avondmaal. Wie uit een gemeenschap komt waar dwaalleer wordt verkondigd of waar boze praktijken voorkomen, zonder dat dit kwaad door die gemeenschap wordt geoordeeld en uit het midden wordt weggedaan (*1Ko 5:13b*), kan niet worden ontvangen aan de tafel van de Heer. Eerst moet zo iemand zich daarvan reinigen door zich eraan te onttrekken en dan kan hij meedoen aan het avondmaal:

Evenwel, het vaste fundament van God staat en heeft dit zegel: [De Heer kent hen die de zijnen zijn; en: Laat ieder die de naam van [de] Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid. In een groot huis nu zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aardn; en sommigen wel tot eer, maar anderen tot oneer. Als dan iemand zich van deze [vaten] reinigt, zal hij een vat zijn tot eer, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, tot alle goed werk toebereid. Maar ontolucht de begeerten van de jeugd en jaag naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart. (2Tm 2:19-22)

Wie meent in een gemeenschap te kunnen blijven waar deze dingen voorkomen en er zelfs te kunnen deelnemen aan het avondmaal, geeft aan onverschillig te zijn tegenover het kwaad. Het kan zijn dat hij er zelf niet aan meedoet, het zelfs afkeurt, er mogelijk zelfs tegen protesteert. Als men echter met het kwaad niets doet en het laat bestaan, kan iemand daar niet met een vrij geweten blijven. Voor hem geldt de oproep:

Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat u met haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat u van haar plagen niet ontvangt. (Op 18:4).

Tucht in geval van ‘algemene verzoening’

Het voorgaande geldt voor onze houding tegenover iemand die de leer van de ‘alverzoening’ aanhangt, hetzij door deze actief te prediken, hetzij door daarvoor een podium te bieden.

Nu is nog de vraag wat onze houding moet zijn tegenover iemand die de leer van de ‘algemene verzoening’ aanhangt. Zoals aangegeven, is deze dwaling niet van dezelfde aard als die van de ‘alverzoening’. Dat zal ook tot uiting moeten komen in de manier waarop de gemeente met zo iemand omgaat. Als blijkt dat iemand deze leer aanhangt en verdedigt en verbreidt, zal eerst worden geprobeerd hem het verkeerde van zijn lering te laten inzien. Dat zal gebeuren met geduld en zachtmoedigheid aan de hand van de Schrift. In het algemeen zal iemand die deze leer aanhangt sneller overtuigd kunnen worden van de ondeugdelijkheid van die leer dan een aanhanger van de dwaalleer van de ‘alverzoening’. Er is vaak wel het verlangen zich voor de Schrift te buigen.

Toch kan het gebeuren dat iemand ondanks alle pogingen hem tot het juiste inzicht in de Schrift te brengen, blijft bij zijn overtuiging. Maar zoals duidelijk is geworden uit de weerlegging van de dwaling van de ‘algemene verzoening’, doet die overtuiging tekort aan Christus en Zijn werk. Tevens is door de weerlegging van de beide leringen duidelijk geworden dat deze afwijking van de leer van de Schrift niet zover gaat als die van de ‘alverzoening’. Iemand die de leer van de ‘algemene verzoening’ aanhangt, heeft geen enkele twijfel over de realiteit en duur van het eeuwig oordeel.

Hoewel er dus geen grond is om zo iemand als een ‘boze’ uit het midden van de gemeente weg te doen en hem te weren van het avondmaal, is er toch een gebrek aan inzicht in het werk van Christus. Voor het bepalen van de houding van de gemeente kunnen we

een aanwijzing vinden in de oudtestamentische priesterdienst. In *Leviticus 21* spreekt de HEERE tot Mozes over uitzonderingen in de priesterdienst voor bepaalde nakomelingen van Aäron. De nakomelingen van Aäron zijn geroepen om priesterdienst uit te oefenen. Daarvan werden echter zij uitgesloten die een bepaald lichamenlijk gebrek hadden. In *Leviticus 21* lezen we:

De HEERE sprak tot Mozes: Spreek tot Aäron en zeg: Niemand van je nageslacht, [al] hun generaties door, die een gebrek heeft, mag naar voren komen om het voedsel van zijn God aan te bieden. Voorzeker, geen enkele man die een gebrek heeft, mag naar voren komen: een blinde man, of een verlamde, of iemand met een misvormd gezicht of te lange ledematen, of iemand die een [vergroeide] breuk [in zijn] voet, of een [vergroeide] breuk [in zijn] hand heeft, of iemand met een bochel, of een dwerg, of iemand met een vlek op zijn oog, of met uitslag, of een huidziekte of met verminkte testikels. Geen enkele man uit het nageslacht van de priester Aäron met een gebrek mag naderbij komen om de vuuroffers van de HEERE aan te bieden. Hij heeft een gebrek, [daarom] mag hij niet naderbij komen om het voedsel van zijn God aan te bieden. (Lv 21:16-21)

Maar hoewel zij waren uitgesloten om priesterdienst te verrichten, mochten zij wel van de heilige offergave eten:

Hij mag [wel] het voedsel van zijn God eten, zowel van de allerheiligste als van de heilige [offerbaren], ... (Lv 21:22)

Hier hebben we een aanwijzing voor de nieuwtestamentische priesterdienst. Wat in het Oude Testament letterlijk bedoeld is, moet in het Nieuwe Testament geestelijk worden toegepast. Zo is in deze tijd iedere gelovige in geestelijk opzicht een priester en tot een geestelijke priesterdienst geroepen (1Pt 2:5). Hij brengt ook geen letterlijke offers, maar geestelijke offers (Hb 13:15). Een lichamenlijk gebrek maakt nu een

..., en u wordt ook zelf als levende stenen gebouwd, als een geestelijk huis tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden te offeren, die voor God aangenaam zijn door Jezus Christus. (1Pt 2:5)

Laten wij <dan> door Hem voortdurend een loffer brengen aan God, dat is [de] vrucht van [de] lippen die Zijn Naam belijden. (Hb 13:15)

geestelijke priester niet ongeschikt voor de uitoefening van zijn geestelijke priesterdienst, maar een geestelijk gebrek. Daarmee hebben we in dit geval van de 'algemene verzoening' te doen.

Zo iemand mag wel van de heilige dingen eten, dat wil zeggen deelnemen aan het avondmaal, maar kan niet namens de gemeente God danken voor het werk van Zijn Zoon. Hij heeft daarover immers niet de goede gedachten? Hij denkt over het werk van Christus niet op dezelfde manier als God. Hij schrijft Christus iets toe wat Christus niet heeft gedaan, namelijk de zonden van alle mensen gedragen. Ook schrijft hij God iets toe wat God niet zal doen, namelijk zonden die al gestraft zijn nog een keer straffen. Wie een dergelijke verkeerde kijk op Christus en Zijn werk heeft, vertoont een gebrek dat hem ongeschikt maakt om in de gemeente priesterdienst te verrichten.

Gelukkig is het met een dergelijk gebrek anders dan met het lichamelijke gebrek van de priester in het Oude Testament. Dat lichamelijke gebrek (genoemd worden: blindheid, vergroeiing, misvorming) was vaak aangeboren en permanent. Voor een geestelijk gebrek blijft de hoop bestaan dat dit verandert. Daarvoor kan worden gebeden dat de Heer dat geeft.

Bijlage I – ‘Eeuwig’ in het Nieuwe Testament

Uit: *An Expository Dictionary of New Testament Words* van W.E. Vine.

‘Aioonios’ (= eeuw of eeuwigheid) beschrijft duur. Deze duur kan onbepaald zijn, terwijl hij toch niet eindeloos is, zoals in

Rm 16:25 Hem nu Die machtig is u te bevestigen naar mijn evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar [de] openbaring van [de] verborgenheid, Die in [de] tijden van de eeuwen verzwegen is geweest,

2Tm 1:9 Die ons heeft behouden en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voor-nemen en [de] genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór [de] tijden van de eeuwen, ...

Tt 1:2 in [de] hoop van het eeuwige leven dat God, Die niet kan liegen, beloofd heeft vóór [de] tijden van de eeuwen; maar op Zijn eigen tijd heeft Hij Zijn Woord geopenbaard door [de] prediking.

Deze duur kan ook onbepaald zijn, maar dan juist omdat hij eindeloos is, zoals in

Rm 16:26 maar die nu is geopenbaard en door de profetische Schriften, naar [het] bevel van de eeuwige God, tot geloofsgehoorzaamheid aan alle volken is bekendgemaakt, ...

en de andere 66 plaatsen in het Nieuwe Testament.

Vine citeert vervolgens uit *Notes on Thessalonians by Hogg and Vine*:

De algemene betekenis van ‘aioonios’ die het overal in het Nieuwe Testament heeft (met uitzondering van drie van de hiervoor genoemde plaatsen) kan worden gezien in

2Ko 4:18 *daar wij ons oog niet richten op de dingen die men ziet, maar op de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, ['proskaira'] maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig ['aioonia'],*

waar het wordt gebruikt in tegenstelling met 'proskairos', letterlijk 'gedurende een tijd', en in

Fm 1:15 *Want wellicht was hij daarom voor een tijd [van u] gescheiden, opdat u hem eeuwig ['aioonion'] zou bezitten.*

Bovendien wordt het voor personen en zaken gebruikt die in hun natuur eindeloos zijn, zoals bijvoorbeeld

– voor God

Rm 16:26 *maar die nu is geopenbaard en door de profetische Schriften, naar het bevel van de eeuwige God, tot geloofsgheoorzaamheid aan alle volken is bekendgemaakt, ...*

– van Zijn macht

1Tm 6:16 *Hij Die alleen onsterfelijkheid heeft, Die een ontoegankelijk licht bewoont, Die geen mens gezien heeft of zien kan. Hem zij eer en eeuwige kracht! Amen.*

– en zijn heerlijkheid

1Pt 5:10 *De God nu van alle genade, Die u heeft geroepen tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, Hij zal u, nadat u een korte tijd geleden hebt, volmaken, bevestigen, versterken, grondvesten.*

– van de Heilige Geest

Hb 9:14 *hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door de eeuwige Geest Zichzelf vlekkeloos aan God heeft geofferd, ons geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen.*

– van de verlossing door Christus bewerkt

- Hb 9:12 *ook niet door het bloed van bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, is eens voor altijd ingegaan in het heiligdom na een eeuwige verlossing verworven te hebben.*
- en van de redding van mensen als gevolg daarvan

Hb 5:9 *en volmaakt geworden is Hij voor allen die Hem hoorden samen een oorzaak van eeuwige behoudenis geworden.*
 - en ook van Zijn toekomstige regering

2Pt 1:11 *Want zo zal u rijkelijk de ingang in het eeuwige koninkrijk van onze Heer en Heiland Jezus Christus worden verleend.*
 - die elders als zonder einde wordt verklaard

Lk 1:33 *en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn koningschap zal geen einde zijn.*
 - van het leven dat door hen wordt ontvangen die in Christus geloven

Jh 3:16 *Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft.*
 - met betrekking tot wie Hij zei: zij zullen niet verloren gaan

Jh 10:28 *En Ik geef hun eeuwig leven, en zij zullen geenszins verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze rukken uit Mijn hand.*
 - en van het opstandingslichaam

2Ko 5:1 *Want wij weten, dat als onze aardse tent waarin wij wonen, afgebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, een eeuwig huis, in de hemelen.*
 - waarvan elders wordt gezegd dat het onsterfelijk is

1Ko 15:53 *Want dit vergankelijke moet onvergankelijkheid aandoen en dit sterfelijke onsterfelijkheid aandoen.*

- waarin het leven ten slotte zal worden verwerkelijkt

Mt 25:46 *En dezen zullen gaan in de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.*

Tt 1:2 *in de hoop van het eeuwige leven dat God, Die niet kan liegen, beloofd heeft vóór de tijden van de eeuwen; maar op Zijn eigen tijd heeft Hij Zijn Woord geopenbaard door de prediking.*

‘Aioonios’ wordt ook gebruikt voor de zonde waarvoor geen vergeving is

Mk 3:29 *maar wie zal lasteren tegen de Heilige Geest, heeft geen vergeving in eeuwigheid, maar is schuldig aan een eeuwige zonde*

- en voor het oordeel van God waartegen niet in beroep kan worden gegaan

Hb 6:2 *van een leer van reinigingen, van handoplegging, van dodenopstanding en van eeuwig oordeel.*

- en het vuur dat een van de instrumenten daarvan is

Mt 18:8 *Als nu uw hand of uw voet u een aanleiding tot vallen is, hak die af en werp die van u; het is beter voor u verminkt of kreupel het leven in te gaan, dan met twee handen of twee voeten in het eeuwige vuur geworpen te worden.*

Mt 25:41 *Dan zal Hij ook zeggen tot hen die aan Zijn linkerhand zijn: Gaat weg van Mij, vervloekten, in het eeuwige vuur dat voor de duivel en zijn engelen is bereid;*

Jd 1:7 *Zoals Sodom en Gomorra en de steden daaromheen, die op dezelfde wijze als dezen hoereerden en ander vlees achterna gingen, daar liggen als een voorbeeld, doordat zij een straf van eeuwig vuur ondergaan.*

- en waarvan elders wordt gezegd dat het onuitblusbaar is

Mk 9:43 *En als uw hand u een aanleiding tot vallen is, hak die af; het is beter voor u verminkt het leven in te gaan, dan met*

twee handen naar de hel te gaan, naar het onuitblusbare vuur.

Het gebruik van 'aionios' in alle genoemde teksten en in

2Th 1:9 Zij zullen als straf lijden het eeuwig verderf, verwijderd van het aangezicht van de Heer en van de heerlijkheid van Zijn sterkte,

laat zien dat de straf, niet tijdelijk, maar uiteindelijk is, en dat naar de zinsbouw de bedoeling daarvan niet genezend [zoals door de alverzoeners wordt beweerd; toevoeging GdK], maar vergeldend is.

Bijlage II – Nog een keer het woord ‘eeuwig’

Ten overvloede heb ik ook de Zwitserse taalgeleerde Roger Liebi gevraagd naar de betekenis van het woord eeuwigheid. Vandaag ontving ik zijn antwoord dat ik onverkort weergeef. (Ik heb de teksten waarnaar hij verwijst, in dit antwoord ingevoegd, zodat de lezer weet waarom het gaat.)

Beste Ger,

Ik sta een beetje onder tijdsdruk vanwege de reis naar Israël komende donderdag. In het kort een antwoord, dat iemand schrijft op deze vraag. Je kunt het voor jou relevante eruit nemen.

Hartelijke groeten in de Heer
Roger

... Veel Schriftplaatsen betuigen overduidelijk dat de pijn eeuwig zal zijn. Wie het woord ‘aionios’ (wel te onderscheiden van ‘aioon’; =tijdperk, mensenleeftijd of generatie, eeuwigheid) een begrensde tijdsduur wil toewijzen (wat taalwetenschappelijk voor de 1^e eeuw na Chr. eenvoudig niet mogelijk is), moet een groot probleem hebben met Mt 25:46 (*“En dezen zullen gaan in de eeuwige straf, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven.”*). Zowel de straf als het leven is ‘aionios’. Als er geen eeuwige straf is, dan is er ook geen eeuwig leven! Deze beide begrippen staan in dit vers direct tegenover elkaar.

In 2Ko 4:18 (*“Daar wij ons oog niet richten op de dingen die men ziet, maar op de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig.”*) wordt ‘aionios’ als het tegendeel van ‘tijdelijk’ gedefinieerd. Het tegendeel van ‘tijdelijk’ kan niets anders dan ‘eeuwig’ zijn. In de taalkunde spreekt men hier van ‘oppositie’. Dit is een middel waardoor de betekenis van woorden tegen elkaar worden afgegrensd.

De uitdrukking ‘tot in alle eeuwigheid’ (Grieks ‘eis aionas ton aionon’) is een typisch Semitische uitdrukking. Het is de overname van het Hebreeuwse ‘le-olmei olamim’. ‘olam’ kan o.a. ‘tijdperk, mensenleeftijd of eeuwigheid’ betekenen. Deze uitdrukking is niet eenduidig. Wil men echter in het Hebreeuws eenduidigheid bereiken, dan zegt men in het Hebreeuws gewoon ‘le-olmei olamim’ en dat betekent dan dwingend ‘voor altijd en eeuwig’. Elke taal heeft haar eigen mogelijkheden om eenduidigheid te verkrijgen. Als iemand zegt dat ‘le-olmei olamim’ tijdelijk begrensd is, dan diskwalificeert hij zich in het Hebreeuws. In het NT wordt de eenduidige uitdrukking ‘eis aionas ton aionon’ herhaaldelijk betrokken op de verdoemenis van hen die het evangelie afwijzen (*Op 14:11; 19:3; 20:10*). Deze eenduidige uitdrukking wordt in Openbaring ook herhaaldelijk voor het eeuwige Zijn van God gebruikt (*Op 4:9,10; 10:6; 11:15*). Deze uitspraken zijn zo eenduidig en zodanig boven elke twijfel verheven. Dat kan echter van de teksten die door de alverzoeners worden aangevoerd totaal niet worden gezegd. Hier wordt nu ook gelijk duidelijk wat de alverzoening zo erg maakt: Met deze leer worden eenduidige uitspraken van Gods Woord aangevallen. Dit veroorzaakte een breuk met God en Zijn Woord.

Bijlage III – Is de eeuwige straf echt eeuwig?

Gerard Kramer

Vraag: Is de eeuwige straf echt eeuwig, in de zin van altijd durend? Is het Griekse woord voor eeuwig niet een woord dat afgeleid is van 'aioon', dat 'eeuw' of 'tijdperk' aanduidt? Zou je daarom niet beter kunnen spreken van een 'aeonische' (= langdurige, maar in de tijd beperkte) straf?

Ik zou graag willen dat de vraagsteller gelijk had. Dan zou er voor bijbelgetrouwe christenen minder reden tot bezorgdheid zijn met het oog op familieleden en vrienden die het evangelie afwijzen. Hun straf zou dan in ieder geval niet voor altijd zijn. Belangrijker is echter niet wat wij aangenaam vinden of ons kunnen voorstellen, maar wat de Schrift zegt, en wat de betekenis van de geïnspireerde woorden van de Schrift is.

Wie leren standaard dat de straf niet eeuwig is?

De leer dat er geen eeuwige straf zou zijn, komt in ieder geval voor bij de mensen van het Wachttorengenootschap en bij de aanhangers van de leer van de alverzoening. De eerste groep gelooft dat de ziel van ongelovigen vernietigd wordt, en eveneens dat er geen hel is. De tweede groep gelooft dat uiteindelijk iedereen, zij het soms na een tijdelijke straf, in de hemel komt. Daarnaast heb ik christenen ontmoet die uit wanhoop en verdriet over onbekeerde familieleden verklaarden (of hoopten en geloofden?) dat er geen eeuwige straf is. Zij kunnen zich niet voorstellen (of moet ik zeggen: willen er niet aan?) dat een barmhartig en genadig God tevens heilig en rechtvaardig is en daarom eeuwig degenen straft die het plaatsvervangend offer waarin Hij zelf heeft voorzien, afwijzen.

Wat betekenen ‘aioon’ en ‘aioonios’ in het algemeen?

In het heidense literaire Grieks komt het woord *aioon* al in verschillende betekenissen voor, te verdelen in beperkt en onbeperkt. Zo zien we naast ‘leven’, ‘generatie’, ‘tijdperk’, ‘tijd’ de betekenis ‘eeuwigheid’- deze laatste betekenis vooral vanaf Plato (427-347 v.C.). In zijn werk de *Timaeus* duidt *aioon* een tijdloze eeuwigheid aan, waarin er geen dagen, maanden of jaren zijn. Aristoteles (384-322 v.C.) definieert het begrip *aioon* als ‘oneindige tijd’. Na Aristoteles, in de Hellenistische tijd, wordt *Aioon* zelfs de naam van de god van de eeuwigheid! Ook het verwante bijvoeglijk naamwoord *aioonios* komt in vergelijkbare betekenissen in het heidense literaire Grieks voor. De betekenissen variëren van ‘levenslang’, ‘voortdurend’ tot ‘eeuwig’. Voor beide woorden met al hun betekenissen geldt: de samenhang is beslissend!

En in het Nieuwe Testament?

Het is opvallend met hoeveel gemak soms wordt geconcludeerd dat deze woordgroep niets met eeuwigheid maar alles met beperkte tijd te maken heeft. Dat zal echter per geval moeten worden onderzocht, want ook in het Grieks van het Nieuwe Testament hebben beide woorden diverse betekenissen.

Aioon: beperkte of generaliserende betekenis

Er zijn inderdaad plaatsen waar *aioon* een beperkte, niet-eeuwige betekenis heeft; zo bijv. in Lk1:70 (‘profeten die van oudsher zijn geweest’); Hd3:21 (‘profeten van oudsher’); Jh9:32 (‘van eeuwigheid af is het niet gehoord dat iemand de ogen van een blindgeborene heeft geopend’); dit is generaliserend spraakgebruik, want er zijn geen blinden van eeuwigheid af). Ook kan *aioon* een tijdsperiode met een bepaald kenmerk aanduiden, zoals in alle plaatsen waar sprake is van ‘deze eeuw’, ‘die eeuw’, ‘de toekomstige eeuw’ (soms wel eeuwig: vgl. Mt12:32 met Mk3:29), ‘de voleinding van de eeuw’.

Daarnaast vinden we ‘eeuwen’ als aanduiding voor ‘de werelden’, de schepping, in Hb1:2; 11:3.

Aioon: eeuwigheid

We noemen nu enkele gevallen (de opsomming is niet uitputtend!) waar de samenhang - die moet u dan wel zelf even opzoeken! - ons dwingt aan een onbeperkte ‘eeuwigheid’ te denken: zie Gr. *eis ton aioona*, lett. ‘tot in de eeuw’ (oftewel eeuwigheid) in Mk3:29; Jh6:51; 8:51,52; 10:28; 11:26; Hb1:8 (‘Uw troon, o God, is tot in alle eeuwigheid’, lett. tot in de eeuw van de eeuw); 1Pt1:25; 1Jh2:17. Ook het meervoud komt voor: *eis tous aioonas* (lett. ‘tot in de eeuwen’, oftewel tot in eeuwigheid); zie Rm1:25; 9:5; 11:36; 2Ko11:31; Hb13:8; met ook in het Gr. de toevoeging van het woord ‘alle’ *Ju 1:25*.

Een nog sterkere uitdrukking is *eis tous aioonas toon aioonoon*, lett. ‘tot in de eeuwen van de eeuwen’, oftewel ‘tot in alle eeuwigheid’; zie Rm16:27; Gl1:5; Fp4:20; 1Tm1:17; 2Tm4:18; Hb13:21; 1Pt4:11; 5:11; Op1:6,18; 4:9,10; 5:13; 7:12; 10:6; 11:15; 15:7.

Aioonios = eeuwig

Het woord *aioonios* heeft in het Nieuwe Testament vrijwel altijd de betekenis ‘eeuwig’ in de zin van ‘altijd durend’ – hetzij omdat de samenhang het woord met de persoon of de attributen van God verbindt, hetzij omdat niets in de samenhang een beperking aanbrengt. Denk aan een plaats als 2Ko4:17-18: ‘Want de kortstondige lichtheid van onze verdrukking bewerkt voor ons een uitermate uitnemend, eeuwig gewicht van heerlijkheid; daar wij ons oog niet richten op de dingen die men ziet, maar op de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig’. Hier staat ‘eeuwig’ eerst tegenover kortstondig, en daarna tegenover ‘tijdelijk’. Welke beperking kan men verder aanbrengen bij ‘een eeuwig [huis], in de hemelen’ (2Ko5:1)? En bij Gods ‘eeuwige heerlijkheid’ (1Pt5:10; vgl. 2Tm2:10)? Dat kan ook niet, want het betreft de heerlijkheid van de ‘eeuwige God’

(Rm16:26) – God is eeuwig, dus ook zijn heerlijkheid. Ook God de Heilige Geest is eeuwig (Hb9:14). Hoe kan men aan dat wat deze God bewerkt, het eeuwigheidskarakter ontnemen? Hij geeft eeuwige vertroosting (2Th2:16), een eeuwige behoudenis (Hb5:9), en heeft een eeuwige verlossing verworven (Hb9:12) en een eeuwige erfenis beloofd (Hb9:15).

De eeuwige straf

Te midden van alle genoemde Schriftplaatsen komen ook plaatsen voor die onmiskenbaar en ondubbelzinnig duidelijk spreken over de eeuwige straf en het eeuwig oordeel. We zullen de belangrijkste langslopen:

Over degenen die tijdens de Grote Verdrukking het beest en zijn beeld zullen aanbidden, staat o.a.: ‘En de rook van hun pijniging stijgt op tot in alle eeuwigheid (Gr. *eis tous aionas toon aionoon* = tot in de eeuwen der eeuwen; zo ook de beide volgende plaatsen); en zij hebben dag en nacht geen rust, zij die het beest en zijn beeld aanbidden’ (Op14:11). Over de grote hoer staat geschreven: ‘En haar rook stijgt op tot in alle eeuwigheid’ (Op19:3). Na het vrederijk zal de duivel geworpen worden ‘in de poel van vuur en zwavel, waar zowel het beest als de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden tot in alle eeuwigheid’ (Op20:10). In die zelfde poel van vuur zullen vervolgens alle ongelovigen geworpen worden (Op20:14-15).

Het woord *aionios* (eeuwig) wordt gebruikt voor het vuur van de hel (Mt18:8; vgl.9; 25:41), d.i. de ‘eeuwige straf’ (25:46). Die wordt gesteld tegenover het eeuwige leven, dus aan een beperking van ‘eeuwig’ tot tijdelijk valt alleen al daarom niet te denken. Zie ook 2Th1:9, waar sprake is van een ‘eeuwig verderf’ als straf, en van Hb6:2, waar over een ‘eeuwig oordeel’ wordt gesproken.

Sta vast!-serie

‘Verzoening – dwaling en dwaalleer weerlegd’ is deel 4 van de ‘Sta vast!-serie’. Andere deeltjes in deze serie zijn:

- Sta vast! #1 Die Twee
- Sta vast! #2 Het Huwelijk in Ere
- Sta vast! #3 Seksualiteit – Een gave van God

Andere publicaties

Om te groeien in je geloof

Ga naar www.kingcomments.com. Daar vind je commentaren van alle bijbelboeken. Je kunt ze eenvoudig en snel benaderen. Je kunt hier alle aangehaalde bijbelteksten en het commentaar erover opzoeken en in hun verband lezen. De commentaren kunnen worden gelezen op elk beeldscherm, van pc tot smartphone. Meer info staat onder 'Informatie' op de homepage van de site. Het is raadzaam die eerst te lezen.

Je kunt ook naar www.oudesporen.nl gaan. Daarop staan, naast vele andere goede artikelen, onder het menu 'Artikelen' en het submenu 'Auteurs -> Publicaties Ger de Koning' de volgende commentaren en publicaties:

- De serie 'Toegelicht en toegepast', een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
- De 'Zie-serie', een commentaarreeks van de vier Evangelieën en Handelingen.
- De 'Rotsvast-serie', een commentaarreeks met een verklaring van de nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de brief aan de Romeinen tot en met Openbaring. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord.
- Publicaties over diverse onderwerpen.

Alle commentaren en publicaties op deze site zijn vrij te downloaden als pdf-bestand en als e-book.

Van diverse Nederlandse publicaties zijn vertalingen in andere talen beschikbaar.

Als er een ISBN wordt vermeld, is het boek ook als paperback te bestellen. Dat kan door op het betreffende ISBN te klikken. Voor

een Nederlandse publicatie verschijnt de site www.uitgeverijdaniel.nl. Deze publicatie kan ook via de christelijke boekhandel worden besteld. Voor een in het Duits vertaalde publicatie met een ISBN verschijnt de site www.daniel-verlag.de.

